N°. 85. 1857.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

DONDERDAG 9 APRIL.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij Zijner Majesteits besluiten van den 7den April 1857, n°. 53 en 54, zijn benoemd:

tot regter in de arrondissements-regtbank te Zwolle mr. *H. E. C. van Kerckhoff*, thans regter-plaatsvervanger in die arrondissements-regtbank en advocaat te Rotterdam;

tot substituut-officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Leyden mr. *L. Eijssonius Wichers*, advocaat te Groningen.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 7den April 1857, n°. 55, zijn benoemd:

tot substituut-officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te 's Hertogenbosch jhr. mr. *L. B. C. L. van Sasse van Ysselt*, thans substituut-officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Eindhoven; en

tot substituut-officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Eindhoven mr. *C. A. D. Molhuijsen*, advocaat te 's Hertogenbosch.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij beschikking van den 6den April 1857 is aan de gemeente *Gorinchem*, tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene stoombootdienst ter bediening van het overzetveer tusschen die plaats en de Werken en Sleeuwijk.

RAPPORT *van de Commissie voor de Internationale Ruiling van voorwerpen van Wetenschap en Kunst, over het jaar* 1856. (Zie de vier voorgaande rapporten in de *Staats-courant* van 22 April 1853, 11 Maart 1854, 27 Maart 1855 en 24/25 Februarij 1856.)

Aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Toen de Commissie voor de internationale ruiling de eer had haar jongste verslag aan Uwe Excellentie aan te bieden, drukte zij daarbij den wensch uit, dat het eerstvolgende de bewijzen bevatten zou, dat hare verwachting van eene betere toekomst voor het ruilstelsel niet was te leur gesteld. In hoe ver die verwachting is verwezenlijkt, zal aan Uwe Excellentie blijken uit het overzigt, dat zij thans de eer heeft haar in overweging te geven. De Commissie acht het van haren pligt dat overzigt nogmaals te openen met de dankbetuiging aan het departement van Uwe Excellentie voor de krachtige ondersteuning haar ook in het jongstverloopen jaar geschonken, terwijl het Uwer Excellentie behaagd heeft niet slechts door velerlei bijdragen van boekwerken het buitenlandsche fonds der commissie te verrijken, maar ook door goedkeuring van de voorstellen der Commissie, de werking van het ruilstelsel te bevorderen en vruchtbaarder te maken. Van het departement Uwer Excellentie ontving de Commissie de vervolgen op vroeger geschonken werken, als: *Staatsblad van Nederlandsch Indie*, *Tuinbouw Flora* (4 expl.), *Mnemosyne* (8 expl.), *Bouwstoffen voor de Fauna* (8 expl.), *Topographische kaart der Nederlanden*, vier bladen (12 expl.), en daarenboven als nieuwe geschenken het *Vervolg op Van de Water's Groot Plakaatboek van Utrecht* (3 expl.) en den *Catalogus der incunabelen van de Koninklijke Bibliotheek* (6 expl.). Door bemiddeling van Uwe Excellentie stelde zich de Koninklijke Akademie der Wetenschappen met het ruilstelsel in betrekking. De Commissie, kennis dragende van de ruilingen der akademie zelve met buitenlandsche instellingen, meende ten deze met de akademie niet te moeten concurreren en haar dus niet te moeten vragen om exemplaren der *doorloopende reeks harer verhandelingen*, maar slechts om *afzonderlijk verkrijgbare stukken*; aan dit verlangen is door het bestuur der akademie met de meeste welwillendheid gevolg gegeven, zoodat de Commissie, naar hare keuze, *dertig stuks* verhandelingen van vaderlandsche geleerden, door de akademie uitgegeven, aan het buitenlandsche ruilingstelsel zag toegevoegd. Als vrucht van de ondersteuning van het departement van Uwe Excellentie behoort ook genoemd te worden eene ruime bezending boekwerken, door heeren curatoren der Leydsche hoogeschool aan de Commissie overgemaakt. Op voorstel der Commissie behaagde het Uwer Excellentie voormelde heeren te magtigen tot het afstaan aan het ruilingsfonds van *zes* exemplaren van elk der *achttien* werken en verhandelingen uit het gebied der Oostersche letterkunde, in de laatste vijf en twintig jaren, onder rijks-subsidie, aan de Leydsche hoogeschool, bepaaldelijk door het bestuur van het *Legatum Warnerianum*, in het licht gegeven. Van deze werken onzer meest uitstekende oosterlingen, als bijv. van een Hamaker, Roorda, Weijers, Dozy, Juynboll en Veth, ontving de Commissie niet minder dan 108 exemplaren, ten bedrage van 180 boekdeelen. Aan deze bezending werden tevens toegevoegd *vier* exemplaren van Sandifort's *Museum Anatomicum* en van zijne *Tabulae Craniorum*, die, ten vervolge op vroegere ontvangsten van dat werk, door de Commissie aangevraagd waren. Dat het buitenlandsche ruilingsfonds ook wederom door het Rijks-archief werd bedacht, en wel door elf vervolgdeelen op de vroeger gezonden *Resolutien der Staten van Holland en Westfriesland*, zijnde de *Registers en Indices*, was mede nog het gevolg van de magtiging van het Departement van Binnenlandsche Zaken, verleden jaar aan den heer Rijks-archivaris verstrekt. Eindelijk ontving uwe Commissie nog een negental geschriften, door het Statistisch Genootschap te Washington overgezonden, en meerendeels bestaande in rapporten over de bevolking, den waterstaat, de spoorwegen enz. van New-York, over het jaar 1855. Deze werken, door voormeld genootschap aan het Departement van Buitenlandsche Zaken aangeboden, met uitdrukkelijk voorstel om daarvoor andere in ruiling te ontvangen, werden door gemeld departement aan dat van Binnenlandsche Zaken overgedaan, hetwelk voorts de Commissie voor de internationale ruiling met de behartiging en behandeling dezer aangelegenheid geliefde te vereeren.

Van de overige departementen van algemeen bestuur heeft dat van Finantien, ten vervolge van vroegere bezendingen, aan de Commissie doen toekomen zes exemplaren van het Verslag aan Z. M. den Koning over de Begrooting van de jaren 1853 en 1854.

Door tusschenkomst van het Nederlandsche gezantschap te St. Petersburg ontving de Commissie ten vervolge, van de Keizerlijke vrije *Oekonomische Gesellschaft*, zes stukken harer *Mittheilungen*, over het jaar 1855.

Van vaderlandsche instellingen aan wetenschappen, kunsten, nijverheid en volksgeluk gewijd, heeft de Commissie van de navolgende, bij voortzetting, blijken van belangstelling ondervonden:

het *Athenaeum Illustre* te Amsterdam zond het 1ste deel van den Catalogus der Stads-bibliotheek;

het *Koninklijk Instituut voor Civile Ingenieurs* vijf exemplaren zijner verhandelingen over 1855—1856 (1ste en 2de afl.);

het *Nederlandsche Bijbelgenootschap* de boeken des Ouden Verbonds in de Javaansche taal (3 d.);

het *Genootschap tot zedelijke verbetering der Gevangenen* vijf exemplaren van het Verslag over het jaar 1855;

de *Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Toonkunst* vijf exemplaren van het Album, van de Handelingen en van de Verslagen dier maatschappij over 1855 en 1856, alsmede het IXde en Xde deel der door haar uitgegeven Collectio Operum Musicorum Batavorum;

de *Overijsselsche Vereeniging tot ontwikkeling van provinciale welvaart* drie exemplaren van ontwerpen voor eene vaste brug over den IJssel bij het Katerveer;

de *Stads-bibliotheek te Arnhem* Pontani, Hist. Gelriae en Basnage, Annales des Prov. Unies;

de *Leydsche subcommissie voor de internationale ruiling* vier en zestig onderscheidene akademische dissertatien, in den jongsten tijd aan de Leydsche hoogeschool verdedigd en in het licht gegeven;

de *Redactie van het Staatkundig en staathuishoudkundig Jaarboekje acht* exemplaren van gemeld jaarboekje (8sten jaargang);

Van particulieren heeft in het afgeloopen jaar slechts een enkele bijdragen geleverd, maar deze zijn zoo aanzienlijk, dat zij misschien tegen alle vroegere bijdragen van particulieren opwegen. Zij zijn van den heer *Temminck*, directeur van 's Rijks Museum van Nat. Historie te Leyden, en bestaan in negen zijner werken en verhandelingen, sommige in meer exemplaren, te zamen *veertig* deelen, te weten:

Monographies de mammologie (4 exp.), Observations sur la classification des oiseaux (6 exp.), over het nieuwe geslacht Nectophilus (4 exp.), over de geslachten Tophorons enz. (2 exp.), eenige geslachten van zoogdieren, een deel der Fauna van Japan uitmakende (3 exp.), over de kennis en de verbreiding der zoogdieren van Japan, over een geslacht der vleugelhandige zoogdieren, *Bladneus* genaamd, prospectus der verhandelingen over de natuurlijke geschiedenis van Neêrlandsch Indie enz. (12 exp.), en eindelijk zijn beroemd Coup d'oeil sur les possessions Néerl. dans l'Inde Archipélagique (3 voll.). Tot die bijdragen had de heer Temminck aanleiding gevonden, gelijk hij meldde, in een klein geschenk van Mexikaansche vogels, door de commissie aan het Rijksmuseum van Nat. Historie aangeboden (waarvan straks het nadere zal worden aangevoerd). De Commissie heeft dit op zich zelf reeds aanzienlijk geschenk op te hooger prijs te stellen, omdat de Mexikaansche vogels in eigendom overgingen niet van den heer Temminck zelven, maar van het Rijksmuseum, en omdat de aanwinst, daardoor voor deze rijke instelling verkregen, volgens zijne verzekering „niet groot kon genoemd worden." „Ik vlei mij", schreef die heer, „met deze kleine bijdrage voor den internationalen ruilhandel van boekwerken in den geest van den heer Vattemare te handelen, en verzoek u beleefdelijk ze tot dit einde in ontvang te willen nemen." Wanneer een enkel verlicht geleerde zoo veel tot verrijking van het ruilfonds door eigen geschriften bijdroeg, zal men kunnen nagaan wat er voor den bloei van het ruilstelsel zou mogen verwacht worden, indien andere met roem bekende vaderlandsche geleerden zulk voorbeeld van welwillendheid mogten navolgen.

Deze ontvangsten ten behoeve van het buitenlandsche ruilingsfonds overziende, blijkt, dat in den afgeloopen jaarkring 160 onderscheiden werken en verhandelingen in 390 exemplaren, te zamen 474 deelen, aan

het fonds zijn toegevloeid; en wanneer men die ontvangst vergelijkt met hetgeen in 1855 was ingekomen, ontwaart men, dat eene vermeerdering van $^2/_3$ boekwerken en boekdeelen over het jaar 1856 ontvangen is; gelijk bij vergelijking van onze opgaven in het verslag over 1855 blijken kan.

Wanneer echter hiervan worden afgezonderd: 1°. de boekwerken die òf regelregt òf door magtiging van het Departement van Binnenlandsche Zaken ontvangen zijn, en 2°. de akademische dissertatien door de Leydsche sub-commissie verstrekt, zouden er slechts *een en twintig nommers* van werken of verhandelingen overschieten, die door vaderlandsche instellingen en particulieren, geheel uit eigen beweging, geschonken zijn, en van die een en twintig nommers zijn er niet minder dan *negen* afkomstig van éénen particulier, voormelden heer directeur van het Rijks-museum van Natuurlijke Historie. Dit getal nu is zeker te gering, om den in ons vorig rapport uitgedrukten wensch als verwezenlijkt te beschouwen, » dat het ruilstelsel in Nederland meer algemeene sympathie verwerven mogt."

Reeds is het grootste gedeelte dezer boekwerken naar het buitenland, aan den Nederlandschen agent te Parijs, verzonden. Tot het niet opgezondene behooren eenige dubbelen. De Commissie meende eenige exemplaren in depôt te moeten houden, omdat zij de hoop nog niet heeft opgegeven dat andere Europesche Staten het voorbeeld van Nederland volgen en tot het ruilstelsel toetreden zullen, in welk geval die dubbelen met vrucht zouden kunnen gebruikt worden, om met de nieuw toe te treden Staten in ruilingsbetrekking te geraken.

Ten behoeve van ons Vaderland ontving de Commissie in het afgeloopen jaar van den agent *Vattemare* twee bezendingen, de eene in boekwerken, de andere in voorwerpen uit het gebied der natuurlijke historie en der nijverheid.

De boekwerken waren 125 nommers, in 167 exemplaren, te zamen 196 deelen. Die geschriften waren den agent verstrekt: uit de bijzondere bibliotheek van den Franschen Keizer (9), van het Ministerie van Staat (5), van Justitie (2), van Buitenlandsche Zaken (1), van Finantien (3), van Binnenlandsche Zaken (5), van Landbouw, koophandel enz. (11), en van Marine (2); voorts, van de Commissie voor de wereldtentoonstelling te Parijs ten jare 1855 (24); en uit Amerika: van het bewind der Unie (6), uit Canada (9), uit New-York (8), uit Connecticut (9), uit Zuid-Carolina (1) en uit Vermont (1). De overige (29) waren hem door bijzondere personen geschonken. Voor de eerste maal ontving de Commissie deze specifieke opgaaf van de afkomst zijner bezending, vermoedelijk om zijne aan de Commissie gegeven verzekering te staven, » dat de belangstelling van het Fransche gouvernement in het ruilstelsel toenemende was, aangezien de Keizer zelf en onderscheidene ministers, als hoofden van departementen, tot die verzameling hadden bijgedragen." Wanneer wij evenwel die belangstelling enkel uit deze voor Nederland bestemde bezending zouden moeten afmeten, zou de toeneming dier belangstelling nog niet zeer aanmerkelijk mogen genoemd worden.

Uit de keizerlijke bibliotheek kan slechts als van meer bijzondere waarde beschouwd worden het werk van Taylor et Reybaud, *la Syrie*, *l'Egypte* etc. 2 vol. 4°. Van vroeger gezonden prachtwerken ontving de Commissie enkel een vervolg op Niel's *Portraits des personn. Français du XVI. siècle*, door het Ministerie van Staat verstrekt. De overige geschriften hadden deels betrekking tot de natuurlijke historie (gelijk bijv. verhandelingen van Prins P. Ch. Bonaparte), deels tot den landbouw, de nijverheid en de statistiek, waartoe de wereldtentoonstelling aanleiding had gegeven, deels eindelijk tot wetgeving in Amerika; waarbij nog enkele belletristische en historische stukken gevoegd waren.

Wanneer wij het getal dezer boekwerken vergelijken met de in 1855 van den heer Vattemare ontvangene, overtreffen zij in titels van werken $^2/_3$ maal de vroegere bezending en in deelental $^1/_3$ maal; zoodat ook hier eene aanmerkelijke vermeerdering van ontvangsten zigtbaar is. Intusschen mag die vermeerdering niet gezocht worden in de meerdere mercantile waarde; want in dit opzigt zou de ontvangst van 1856 moeten achterstaan bij die van 1855. Een gedeelte echter der kleine geschriften, in 1856 van den heer Vattemare ontvangen, heeft daarom bijzondere waarde, omdat zij niet door den Nederlandschen boekhandel verspreid, in Nederland niet verkrijgbaar gesteld, omdat zij meerendeels onbekend en evenwel voor de kennis en beoefening van speciale onderwerpen belangrijk zijn.

Volgens het verdeelings-ontwerp der Commissie, dier tijd door het Departement van Binnenlandsche Zaken goedgekeurd, zijn die geschriften verdeeld onder de navolgende departementen van algemeen bestuur en vaderlandsche instellingen: Justitie, Finantien, Kolonien en Oorlog; de Tweede Kamer der Staten-Generaal; de Koninkl. bibliotheek; de akademie-bibliotheken van Leyden, Utrecht en Groningen; het Athenaeum Illustre te Amsterdam; het Koninkl. Instituut voor Civile Ingenieurs; de maatschappijen van Landbouw, van Volksvlijt en van Toonkunst; het Friesch Genootschap voor letter-, historie- en oudheidkunde; het Genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen.

De tweede bezending van den heer Vattemare bestond uit voorwerpen van natuurlijke historie, landbouw en nijverheid, en het is door toevoeging van deze, dat zijne bijdragen over het jongst verloopen jaar in waarde die van het jaar 1855 overtreffen. Gemelde verzameling was afkomstig uit Mexico, en was door dien Staat bestemd geworden voor de wereld-tentoonstelling te Parijs, in 1855. Daar had zij een denkbeeld gegeven van den rijkdom der natuur en van den beschavingstrap van een land, dat door von Humboldt genoemd werd » een natuur-historisch museum voor alle natien." Na den afloop der wereldtentoonstelling, waarop zij ook wegens hare uitmuntende classificatie groote opmerkzaamheid tot zich getrokken had, was zij op last van den Mexikaanschen minister van openbare werken aan den heer Vattemare ten geschenke aangeboden, als tegengeschenk voor de boekwerken door hem naar Mexiko overgezonden. De heer Vattemare meende uit bijzondere erkentelijkheid, ons Vaderland daarmede te moeten begunstigen, en zond haar aan de Commissie met deze betuiging: » J'ai compris que cette transmission serait considérée par votre pays comme un faible témoignage de la profonde gratitude, que j'éprouve pour l'accueil fait au système d'échange par Sa Majesté et par les hommes les plus éminens des Pays-Bas." De collectie, tot dusver vermoedelijk eenig in Europa, had drie hoofdafdeelingen: 1°. eene verzameling van honderderlei producten van landbouw en nijverheid, in afzonderlijke loketten naast elkaâr gerangschikt en van etiquetten en catalogus voorzien; 2°. eene rijke verzameling Mexikaansche houtsoorten, in vierkante plankjes, tafelvormig ingevat, en eveneens van etiquetten en catalogus voorzien; en 3°. omstreeks vijftig stuks verschillende opgezette vogels; terwijl eene verzameling insecten, uit plaatsgebrek achtergehouden, eerlang zou worden nagezonden. Onder de producten van landbouw en nijverheid bevonden zich onder andere vele zaden, gedroogde planten, mineralen, verwstoffen (waarbij het voortreffelijk karmozijn van Oajaca), stalen van allerlei geweven doek, segaren, alles (gelijk ook de houtsoorten en vogels) beschreven in den *Catalogue des produits naturels, industriels et artistiques, exposés dans la section Mexicaine à l'exposition universelle de* 1855 (Paris, Didot, 1855, 8°).

Ofschoon nu deze afdeelingen slechts gedeelten uitmaakten van de Mexikaansche bezending ter tentoonstelling te Parijs, waren toch die gedeelten op zich zelve zoo volledig als zij in Mexiko zamengesteld waren. De door den agent niet overgezonden gedeelten hadden vooral betrekking tot de producten van techniek en kunst, gelijk uit eene vergelijking met den voormelden catalogus aan de Commissie gebleken is.

Nadat Uwe Commissie over de meest geschikte bestemming dezer verzamelingen beraadslaagd en daarover tevens het gevoelen en de voorlichting van bevoegden ingewonnen had, gaf zij zich de eer het volgende verdeelingsplan aan Uwe Excellentie voor te dragen: de vogels (benevens de nog te wachten insecten) aan *'s Rijks Museum voor Natuurlijke Historie te Leyden;* de houtsoorten aan de *Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam*, wier natuurkundige afdeeling zich thans bepaaldelijk met het onderzoek van houtsoorten bezig houdt; en de voortbrengselen van nijverheid en landbouw (te zamen in ééne lade vereenigd) aan de *Vereeniging van Volksvlijt te Amsterdam*. Dit voorstel mogt de goedkeuring van Uwe Excellentie wegdragen, en de verzamelingen, aan voormelde instellingen overgemaakt, werden met erkentelijkheid in ontvang genomen, gelijk aan de Commissie uit de deswege ontvangen dankbetuigingen gebleken is. Aan die toedeeling is de Commissie ook het voormelde boekengeschenk van den heer directeur van 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie verschuldigd, die uitdrukkelijk den wensch uitte dat » het beschouwd mogt worden als een klein bewijs van erkentelijkheid voor de aan voormeld museum betoonde oplettendheid." En hoe zeer het bestuur der *Vereeniging van Volksvlijt* de haar toegezonden verzameling op prijs stelde, is reeds uit deze hare verklaring gebleken, dat » de doelmatige rangschikking der Mexikaansche producten en de belangrijke proeven van inlandsch fabricaat daarbij opgenomen, deze collectie doen kennen als eene der meest bezienswaardige."

Het is niet van de bevoegdheid der Commisse het belang dezer verzamelingen uiteen te zetten voor de kennis van 't geen heden ten dage in Mexiko geteeld en gewrocht wordt, noch ook in eene beschouwing te treden van de vruchten die onze nijverheid, mogelijk ook onze landbouw en handel, van een opzettelijk onderzoek dier voorwerpen zou kunnen plukken. Wanneer wij echter het oog slaan op hetgeen over het belang dier voorwerpen is aangevoerd in de wel geschreven *Revue préliminaire* van voornoemden *catalogue*, mogen wij vertrouwen, dat de instellingen, waarbij die voorwerpen thans berusten, er ter tijd de aandacht van het publiek wel nader op zullen vestigen. De Commissie kan niet nalaten het denkbeeld (ten gevolge dier bezending opgerezen) uit te spreken, dat in ons vaderland en in onze kolonien soortgelijke model-collectien van producten van landbouw en nijverheid vervaardigd mogen worden, om in den vreemde, vooral ook in de Nieuwe Wereld, meer kennis te verspreiden van de hoogte waarop deze takken van volksvlijt bij ons te lande staan, en daardoor misschien mede bevorderlijk te zijn aan den vaderlandschen handel en de internationale welvaart.

Met deze bezendingen van den heer Vattemare heeft de Commissie tevens de toezegging ontvangen dat aan hare aanvragen om eenige in Frankrijk uitgegeven en in Nederland niet, of zeldzaam, toegankelijke werken zoodra mogelijk zal worden voldaan. De Commissie meent dit niet te mogen verzwijgen, omdat daarin een nieuw bewijs gelegen is van den ijver en de bereidwilligheid, waarmede de agent voortgaat de belangen van Nederland te behartigen; en zij vertrouwt, dat door gemelde werken in eene wezenlijke leemte en behoefte onzer wetenschappelijke instellingen zal worden voorzien.

Een vergelijkend overzigt van den staat der ontvangsten, zoowel uit Nederland (ten behoeve van het buitenland) als uit het buitenland (ten behoeve van Nederland) met die van het jaar 1855, leert, dat de schaal gunstig overslaat ten voordeele van het jongstverloopen jaar. Het behoeft echter onze aanwijzing niet, dat deze uitkomst de hoop der Commissie, verleden jaar bij haar rapport uitgedrukt, nog niet heeft verwezenlijkt.

Ofschoon de Commissie den Nederlandschen agent volkomen moet vrijwaren van al wat naar bekrompenheid of karigheid zweemt, is toch niets natuurlijker, niets billijker tevens, dan dat door hem eenige zorg gedragen wordt, dat zijne bezendingen in waarde de onze niet altijd of al te zéer te boven gaan, en dat, naar mate zijne ontvangsten uit Nederland onbekrompener zijn, ook zijne tegengeschenken ruimer moeten uitvallen. De toenemende uitbreiding derhalve van het in Nederland verzamelde fonds ten behoeve van het buitenland zal de beste waarborg zijn voor de toenemende uitbreiding zijner bezendingen, en zoo doende voor de toenemende verrijking onzer vaderlandsche instellingen aan wetenschappen, kunsten en volksgeluk gewijd. Moge nu ook in het laatste jaar het buitenlandsche fonds der Commissie rijker dan in het voorgaande bedeeld zijn, dit is aan redenen toe te schrijven, die althans niet gelegen zijn in eene meerdere sympathie voor het ruilstelsel van de zijde onzer vaderlandsche instellingen, gelijk de Commissie die had gewenscht en waarop haar, bij haar eerste optreden, voor vijf jaren, het uitzigt gegeven was. De Commissie kan ten dezen opzigte slechts herhalen wat zij in haar jongste verslag aan Uwe Excellentie als hare overtuiging uitsprak: » dat zij meent, dat het ruilstelsel bij ons te lande meer sympathie dan tot dusver behoort te ondervinden; dat het meer als eene nationale zaak behoort beschouwd te worden, en dit te meer, omdat die instelling in Nederland het eerst eene bepaalde, zelfstandig Nederlandsche gedaante ontvangen heeft. De Commissie meent, dat de vaderlandsche, vooral publieke inrigtingen, die aan wetenschap en letteren (en wij voegen er bij aan volkswelvaart) gewijd zijn, meer ijver konden betoonen, meer bijdragen zenden » à alimenter cette source d'intelligence et de bon vouloir", gelijk de heer Vattemare ergens schreef, opdat uit het Nederlandsche fonds meer bijdragen mogen verstrekt worden om in het buitenland den naam en de eer en den beschavingstrap van Nederland op het gebied des geestes meer te helpen waarderen en daardoor wederkeerig uit het buitenland steeds meerdere wetenschappelijke schatten herwaarts overvoeren die anders nimmer of zeldzaam of spade zouden verkregen worden. Wij treden niet in het onderzoek der oorzaken waarom een stelsel, dat door de goedkeuring der uitstekendste en meest verlichte mannen in Europa gehuldigd is, evenwel in Europa nog zoo weinig algemeene medewerking heeft gevonden en nog zoo ver van zijne bestemming verwijderd blijft; wij matigen ons ook niet aan

de hinderpalen aan te wijzen, die aan eene meer algemeene en meer levendige belangstelling er voor in den weg staan. Maar zoo wij op ons vaderland het oog vestigen, kunnen wij het vermoeden niet onderdrukken, dat hiertoe schijnen te behooren, eensdeels onverschilligheid om zich bekend te maken met den waren aard en de nuttige strekking eener inrigting die, oppervlakkig beschouwd, geene geldelijke voordeelen oplevert, en anderdeels mercantile vooroordeelen, die niet spoedig plegen overwonnen te worden."

Voor dit laatste heeft de Commissie in het afgeloopen jaar tot haar leedwezen een overtuigend bewijs ontvangen van de zijde des boekhandels, in weerwil dat deze bij het eerste optreden van het ruilstelsel — misschien uit misverstand? — aan de Commissie krachtige ondersteuning had toegezegd. Er zijn echter ook andere vaderlandsche instellingen, die, in weerwil van vroeger toegezegde ondersteuning en in weerwil dat zij in staat waren kosteloos bijdragen aan te bieden, daarin tot dusver achterlijk bleven. Wij noemen geene namen, maar achten ons verpligt er aan te herinneren, in de hoop dat in dezen jaarkring het achterstallige zal aangezuiverd worden. Maar is dit gebrek aan sympathie bij de Nederlandsche natie, dit gebrek aan het niet nakomen van bepaalde toezeggingen, weinig bemoedigend voor eene commissie, die thans reeds vijf jaren werkzaam was om de haar opgedragen taak te volbrengen, vreemd moet het voorkomen, zelfs aan hen die tegen het stelstel ingenomen zijn, dat diensten door de Commissie aan openbare vaderlandsche instellingen aangeboden, tot verrijking harer boekerijen, met stilzwijgen beantwoord, ongebruikt gelaten werden. In haar jongste rapport had de Commissie hare tusschenkomst aangeboden aan openbare bibliotheken om defecten, vooral van werken die in Frankrijk waren uitgekomen, aan te vullen. Zij schreef dienaangaande: » dat de Commissie zich bereidwillig met de zorg voor die aanvulling zou belasten, volgt uit den aard harer roeping, en ofschoon zij reeds meermalen enkele opzigters van verzamelingen officieus aan het wenschelijke heeft herinnerd om haar genoemde opgaven te doen toekomen, acht zij het niet ongepast bij deze gelegenheid er de opmerkzaamheid van Uwe Excellentie op te vestigen." De Commissie weet bijv. dat de Leydsche akademie-bibliotheek sedert vele jaren defecte werken van groote waarde bezit, doch wier gebruik, uit hoofde van den geschonden toestand, beperkt en bemoeijelijkt wordt. Waarom der Commissie niet eene opgave dier defecten verstrekt, en de wensch naar aanvulling kenbaar gemaakt wordt, kan eenigzins vreemd schijnen, omdat onbekendheid met de aangeboden gelegenheid de oorzaak niet wel kan zijn, daar het ruilstelsel aan alle vaderlandsche instellingen bekend gemaakt is, en de jaarlijksche verslagen Uwer Commissie aan al die instellingen, en dus ook aan de openbare boekerijen, toegezonden worden. Maar al is de ondervinding van vooroordeel, van gebrek aan sympathie en van niet-nakoming van beloften weinig bemoedigend, zij is niet in staat om den moed der Commissie te verlammen, want deze is gegrond op de zekerheid, dat een stelsel, waarop de wetenschap haar zegel heeft gedrukt en dat bij herhaling door de goedkeuring van Neêrlands Volksvertegenwoordiging is ondersteund, niet zal bezwijken. Er zijn waarheden, die, hoe duidelijk ook, eerst na lang en dikwerf herhaald te zijn, ingang vinden bij het volk; er zijn instellingen die, even als bijzondere personen, eerst na langdurige miskenning, op prijs gesteld en uit de duisterheid, waarin zij verkeerden en werkzaam waren, soms onverwacht in het licht gesteld, naar waarde geschat worden. Misschien behoort het Nederlandsche ruilstelsel tot die instellingen. Uwe Commissie is althans dezer dagen verrast geworden door een verschijnsel, dat misschien als voorbode moet beschouwd worden van eene meer algemeene waardering van het ruilstelsel, dat de strekking heeft, er eene betere toekomst aan te verzekeren; en zij meent dat verschijnsel niet met stilzwijgen te mogen voorbijgaan, ook omdat het in naauw verband staat met den inhoud van haar jongste rapport. Het is eene *aanbeveling van het internationale ruilingstelsel van boeken en zijne werking*, van de hand van een ongenoemden vaderlandschen staathuishoudkundige, geplaatst in het jongste nommer der *Bijdragen voor Staathuishoudkunde* van den heer Sloet tot Oldhuis. Het is de eerste openbare stem in Nederland die van het standpunt der staathuishoudkundige wetenschap het ruilingstelsel met warmte bepleit en aanbevolen heeft. De schrijver handelt eerst in het algemeen over de voortreffelijkheid van het denkbeeld van het ruilstelsel, en over het gewigt er van voor ons vaderland; deelt vervolgens eenige hoofdzaken mede uit het jongste rapport Uwer Commissie; billijkt voorts de klagten der Commissie over gebrek aan veelzijdige ondersteuning, en geeft eindelijk wenken en middelen aan de hand om de werking van het ruilstelsel uitgebreider en vruchtbaarder te maken in het belang van ons vaderland. Wanneer Uwe Commissie zich veroorlooft met eenige opmerkingen uit die aanbeveling haar tegenwoordig verslag te besluiten, geschiedt zulks in de veronderstelling dat dit verslag, volgens gewoonte, misschien wederom ter algemeene kennis zal gebragt worden, en daardoor in de hoop, dat eene meer algemeene verspreiding van die opmerkingen medewerken zal, om bestaande vooroordeelen te matigen en nieuwe krachten voor het ruilingstelsel te winnen, aangezien de voormelde aanbeveling geheel buiten medeweten en buiten invloed Uwer Commissie uitgesproken werd, en dus geheel onafhankelijk van Uwe Commissie door het publiek als eene meer onpartijdige voorspraak zal beschouwd worden, dan elke nieuwe aandrang, die van de zijde der Commissie mogt uitgaan. » Er zijn enkele groote denkbeelden," dus begint de schrijver, » waarvan de nuttigheid zoo tastbaar is, dat er de verwezenlijking van bijna geenerlei moeijelijkheid zou doen veronderstellen. Hiertoe brengen wij de internationale ruiling van *boeken* (1). Boeken-ruilen behoort te huis in het tijdperk, dat den electrischen telegraaf en het lichtschrift uitgevonden heeft; het is een denkbeeld dat op de beschaving en de verbroedering der volkeren onberekenbare gevolgen hebben kan, dat, zonder opoffering, de volkeren van weêrszijden verrijkt met de edelste voortbrengselen van den geest, terwijl men zich van het overtollige en daardoor nuttelooze ontdoet, om iets nuttigs, iets aangenaams terug te bekomen en waarvan het gebruik aan het algemeen vergund wordt.

» Hebben wij een bezwaar tegen het stelsel van Vattemare, wij zouden haast zeggen dat het te eenvoudig is. Deze stelling moge eene paradox schijnen omdat ontwijfelbaar het eenvoudige het kenmerk van het ware is, maar het is zulks alleen voor den nadenkenden mensch, niet voor het algemeen. Het ruilingstelsel is ook niet geschikt om vertooning te maken; de voortbrengselen van de photographie en de daguerreotype kan men voor de glazen hangen; alle dergelijke uitvindingen geven aanleiding tot middelen van bestaan, en de aandacht van het algemeen blijft daar onophoudelijk door aankondigingen in de couranten op gevestigd; maar het ruilingstelsel schittert niet; die zich met de verwezenlijking van deze groote zaak bemoeijen, zoeken er geen tijdelijk voordeel mede te bejagen.

» Het ruilingstelsel moet vooral voor ons kleine land voordeelig en heilzaam zijn. Onze letterkunde is buiten 's lands weinig bekend.

» In de grootste boekerijen van Europa ziet men de Nederduitsche letterkunde, soms door één, twee boekwerken vertegenwoordigd. Er zijn vakken van Nederduitsche letterkunde, die in het buitenland, en zelfs in het naburige Duitschland, ten eenen male onbekend gebleven zijn; men veronderstelt niet, dat de Hollander zich ooit daarmede heeft bezig gehouden.

» Wij Nederlanders hebben nog dat voordeel bij het ruilingstelsel, dat wij, een betrekkelijk klein volk zijnde en ons daarom in het wetenschappelijke zelf niet genoeg zijnde, ons op de kennis van vreemde talen moeten toeleggen. De Hollandsche werken mogen in eene vreemde boekerij aansporen om zich de kennis van onze rijke, beschaafde taal aan te leeren, en werkelijk is dit wel eens het geval; maar wat de vreemde ons aanbiedt is dadelijk toegankelijk en bruikbaar voor het beschaafde deel van ons volk.

» Zoude men willen gelooven, dat van die menigte geleerde en industriele genootschappen in ons vaderland slechts *vijf* hunne verslagen en werken over 1855 aan de ruilings-commissie hebben doen toekomen?

» Laat ons nu eens zien, wat van wege openbare autoriteiten, wat door particulieren en particuliere instellingen gedaan zou kunnen worden. De Staten-Generaal konden een of meerdere exemplaren van de verslagen, die de Kamer drukken laat, aan de Commissie doen geworden; zoo als die over de kolonien, het onderwijs, het armwezen, de Staatsbegrooting (1) enz. Waarom zouden de Gedeputeerde Staten achterlijk blijven om de verslagen hunner gewesten aan het ruilingsfonds te verstrekken? Zij moesten dit uit eigene beweging reeds gedaan hebben. Wanneer al de gemeentebesturen, die den wijzen maatregel genomen hebben, om ook hunne jaarlijksche verslagen te doen drukken, een exemplaar daarvan voor de internationale ruiling afstonden, dan zou dit strekken om de verdiensten van ons gemeentewezen in het buitenland meer en meer bekend te maken."

Na onderscheidene middelen ter bevordering van het ruilstelsel te hebben voorgeslagen, besluit de schrijver: » De krachtigste ondersteuning zal van ons volk zelf moeten uitgaan. Het moet inniger, levendiger overtuigd zijn van het groot belang der zaak voor de nationale eer, voor de vermeerdering van vreemde wetenschappelijke bouwstoffen, dan thans nog het geval is. Geen schrijver moest er zijn, die niet zijnen drukker opleide, een exemplaar van zijne werken aan het ruilingsfonds af te staan; geen genootschap, dat niet hetzelfde met zijne uit te geven geschriften betrachtte. In ieder gewest behoorde door deze of gene maatschappij eene sub-commissie van ruiling gevormd te worden, om voorraad voor het nationaal ruilingsfonds te verzamelen. Zoo zal en kan eenmaal deze instelling den rijkdom onzer wetenschappelijke hulpmiddelen en de verbreiding van onzen wetenschappelijken roem bevorderen.

» Met uitzondering van Noord-Amerika waar, onder de vleugelen der vrijheid, de wetenschappen meer en meer ontluiken, hebben nog geene andere Staten werkdadig aan het werk deel genomen. Nederland heeft daarvan in Europa het voorbeeld gegeven; laat het een groot en navolgenswaardig voorbeeld worden!"

's Gravenhage, den 20sten Maart 1857.

De Commissie voor de Internationale Ruiling van voorwerpen van Wetenschap en Kunst,
L. J. F. Janssen.
J. W. Holtrop.
R. C. Bakhuizen van den Brink.

(1) De schrijver heeft zich slechts bij dit gedeelte van het ruilingstelsel bepaald; dat echter in het ruilingstelsel ook voorwerpen op het gebied der *kunsten* en der *natuurkundige wetenschappen* en der *nijverheid* behooren, was in het *Programma* der Commissie reeds vermeld.

(1) Het Verslag over de begrooting wordt jaarlijks geregeld aan het ruilingsfonds verstrekt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

Volgens de ministeriele *Globe* waren onder de 594 leden van het nieuwe Lagerhuis, wier verkiezing jl. Maandag te Londen bekend was, 349 liberalen en 245 conservativen.

Het genoemde blad wijst in zijn jongst ontvangen nommer vooral op de beduidenis van den uitslag der algemeene verkiezingen in verband met de staatkunde die Engeland onder het tegenwoordige ministerie buiten 's lands volgt. Die staatkunde was door sommigen als woelziek, onruststokend en twistzoekend afgekeurd; zij zeiden dat Engeland door heerschzuchtige bemoeijingen van lord Palmerstons kabinet met binnenlandsche aangelegenheden van andere staten telkens gevaar liep van in oorlog te geraken. De *Globe* zegt dat de natie die beschuldiging ongegrond heeft verklaard door juist diegenen, welke ze in het Lagerhuis ingebragt en het krachtigst ondersteund hadden, niet te herkiezen. De lieden die vrede tot elken prijs willen, die verlangen dat Engeland zich niet in de wereld doe gelden, maar zich klein make met het doel om ongestoord handelszaken te kunnen doen, zijn bij de natie in ongenade gevallen: dat is bij de verkiezingen gebleken, meent de *Globe*, en dat blad verwacht alzoo ook niet de minste verandering in Engelands buitenlandsche staatkunde.

Met deze beschouwing stemt een artikel van de *Times* van jl. Maandag overeen; daarin heerscht vertrouwen op de buitenlandsche staatkunde van lord Palmerston, maar wordt de vrees te kennen gegeven dat het kabinet in de binnenlandsche aangelegenheden minder krachtig en niet op de hoogte zijner taak zal zijn. Deze beduchtheid tracht de *Globe* weg te nemen, en verzekert dat het kabinet binnen 's lands voor gestadige verbetering werkzaam zal zijn en in de eerste plaats op eene parlementshervorming (of verbetering van het kiesstelsel) bedacht is.

— Te Londen zijn thans voor het eerst berigten uit Australie acht en veertig dagen na hunne afzending van Melbourne ontvangen. Men vleit zich met de hoop dat de daarstelling eener telegraaphlinie door de Roode Zee tot Aden dien tijd nog met veertien dagen verkorten zal.

ITALIE.

Een ministerieel dagblad van Turyn berigt (gelijk in ons vorig nommer gemeld is) dat te Alessandria 20,000 man Sardinische troepen in een veldleger vereenigd worden, daarbij voegende dat dit jaarlijks tot oefening der militairen geschiedt en alzoo door Oostenrijk niet als eene uitdaging kan worden aangemerkt.

Hierop antwoordt een ministerieel blad van Weenen, de *Ost-Deutsche Post*, in zijn nommer van den 5den dezer het volgende.

» Indien ons gemeld wierd dat het Fransche of het Russische gouvernement, onder voorwendsel van een legerkamp te willen vormen, eene krijgsmagt van aanmerkelijke sterkte nabij onze grenzen vereenigde, dan zou dat voorzeker grond van politieke bezorgdheid geven. Doch het berigt van het Sardinische legerkamp kan bij ons niets anders uitwerken, dan dat wij de schouders ophalen met die minachting waarmede iemand, die zich op de tijdsomstandigheden te veel te goed doet, door verstandige lieden beschouwd wordt.

» Doch wij dienen aanteekening te houden van dit nieuwe staaltje van Piemonts staatkunde.

» Toen Oostenrijk zich onlangs over zekere blijken eener vijandige gezindheid van het Sardinische gouvernement beklaagde, heeft men te Turyn dienstig geacht juist op dat tijdstip de beraadslaging over de versterking van Alessandria aan te vangen, onder betuiging dat dit niets te beduiden had, dat het een toeval was, eene beschikking der dagorde en niets meer.

» Toen onze gezant, Turyn verlatende, aan de bewindslieden aldaar verklaarde, dat Piemonts vertegenwoordiger desniettemin te Weenen zou mogen blijven, is deze laatste teruggeroepen. Dat geschiedde niet om met Oostenrijk te breken, maar enkel waardigheidshalve, — zoo heette het.

» En thans, nu het diplomatieke verkeer afgebroken is, vormt Piemont een legerkamp van 20,000 man nabij onze grenzen, en zegt ons, dat het niets te beduiden heeft, dat het geene demonstratie is, maar enkel een jaarlijksche maatregel tot oefening der troepen.

» Wij zijn met de gebruiken van het Sardinische leger niet genoeg bekend, om te kunnen zeggen, of aldaar werkelijk telken jare op dezen tijd eene vereeniging van zoo veel troepen plaats heeft. Dit alleen meenen wij te mogen beweren: eene gematigde en omzigtige regering, wars van uitdaging en van onrustbarend vertoon, zou bij de tusschen de twee landen bestaande spanning de jaarlijksche oefening harer troepen liever eenige maanden uitgesteld hebben, om den schijn te vermijden van eene demonstratie, welke voor het herstel der vriendschapsbetrekking nadeelig moet zijn."

Een ander ministerieel blad van Weenen, de *Oesterreichische Zeitung*, weêrspreekt het gerucht dat nabij de Sardinische grenzen Oostenrijksche troepen vereenigd zouden worden.

Volgens een door de Londensche *Times* van jl. Maandag medegedeeld schrijven uit Parijs schijnt het, als of de staat der betrekkingen tusschen Oostenrijk en Piemont daar ter stede bezorgdheid baart. » Ongetwijfeld (zegt de briefschrijver) zal Oostenrijk het beneden zich achten, den eersten stap tot verzoening te doen; en Sardinie schijnt, naar de houding zijner regering en zijner Kamers, ook niet gezind om de minste te zijn. Alzoo is het waarschijnlijk, dat de zaak vooreerst in den tegenwoordigen staat blijven zal; en wanneer wij zien, hoe wrevelig beide partijen jegens elkander gestemd zijn, dan moeten wij zeggen dat er een vuur smeult hetwelk door eene kleine vonk in vlam uitslaan kan."

— Te Rome is onlangs oneenigheid tusschen de Jesuiten en de Broeders der Christelijke Leering ontstaan. Volgens een door de Londensche *Times* aangehaald schrijven uit Rome van 27 Maart hebben de Jesuiten de zege behaald, en zal het opvoedingsgesticht, hetwelk door de genoemde Broeders met ondersteuning van Frankrijk te Rome opgerigt en tot bloei gebragt was, gesloten worden.

De briefschrijver voegt daarbij de verzekering dat de orde van Jezus thans te Rome alvermogend is, en de vorming van het opkomende geslacht in den Kerkelijken Staat geheel en uitsluitend in hare hand heeft.

SPANJE.

Blijkens brieven uit Madrid van de eerste dagen dezer maand, medegedeeld door Parijsche dagbladen, waren laatstelijk uit Mexico berigten ontvangen, volgens welke daar te lande weder onderdanen van Spanje in hunnen persoon of althans in hunne have door inlanders aangerand waren; evenwel bleef het Spaansche gouvernement werkzaam om de oneenigheid met Mexico langs den diplomatieken weg tot vereffening te brengen, terwijl het de voorgenomene dwangmaatregelen tegen dat gemeenebest in allen gevalle eerst later in het jaar, wanneer eene landing op de Mexicaansche kust niet langer door de groote hitte bemoeijelijkt zou worden, scheen te willen te werk stellen. Intusschen werden uit Spanje eenige troepen en krijgsbehoeften naar West-Indie gezonden; maar de naaste bestemming daarvan was het eiland Cuba, hetwelk in staat gesteld moest worden om des noods troepen voor eene expeditie tegen Mexico te kunnen leveren zonder zich zelf te ontblooten.

Volgens den Madridschen berigtgever der Londensche *Times* begrijpt het Spaansche gouvernement zeer wel, dat een oorlog tusschen Spanje en Mexico zou kunnen uitloopen op inlijving van dat gemeenebest alsmede van Cuba in de Unie der Vereenigde Staten, en is het daarom veel ijveriger bezig met onderhandelingen ter vereffening der oneenigheid dan met krijgstoerustingen tegen Mexico.

DENEMARKEN.

De Deensche Rijksraad, die bijeengeroepen is om zijne goedkeuring te hechten aan het door de regering gesloten verdrag betrekkelijk de afschaffing van den Sondtol, is den 3den dezer geopend. In de koninklijke openings-boodschap wordt het voornemen uitgedrukt om den Rijksraad niet veel langer bijeen te houden, dan voor het onderzoek en de goedkeuring van het bedoelde tractaat noodig is, weshalve hem, buiten dit laatste, slechts weinige wets-ontwerpen van dringende noodzakelijkheid zullen voorgelegd worden. — In de zitting van den 4den heeft de minister van finantien eene voordragt gedaan tot regeling van het gebruik, hetwelk van de gelden gemaakt zal worden, die wegens den afkoop van den Sondtol in 's lands kas zullen vloeijen. Volgens dat voorstel zouden 1,200,000 Rd. tot bestrijding der loopende uitgaven gebezigd, en voorts op den minister van finantien volmagt verstrekt worden, om eene gepaste som tot den aankoop van staatsschuldbrieven te gebruiken. — Uit Elseneur zijn bij den Rijksraad een aantal adressen, zoo van de gemeente als van bijzondere personen, ingekomen, alle strekkende om vergoeding te erlangen van de schade, welke door de afschaffing van den Sondtol aan die plaats en hare bewoners berokkend is.

TURKIJE.

De brieven uit Konstantinopel van 27 Maart jl. gewagen weder van de zaak van den *Kangoro*, een Engelsch handelsvaartuig hetwelk onlangs uit Konstantinopel krijgsvolk en wapenen aan de tegen Rusland oorlogende volksstammen van den Kaukasus toegevoerd en blanke slaven uit Circassie teruggebragt heeft. De toedragt der zaak werd op Ruslands aanzoek door de Porte onderzocht, maar zij was nog niet tot eene beslissing dienaangaande gekomen.

Deze zaak doet eenige vrij netelige vraagpunten oprijzen betrekkelijk de uitvoering van het Parijsche vredesverdrag en met name van de bepalingen tot onzijdigmaking der Zwarte Zee. Dat die bepalingen ondoelmatig en voor Rusland al te beperkend zijn, zou uit het voorgevallene met den *Kangoro* blijken, zoo men aan de vertoogen van voorstanders van Ruslands zaak gewigt mag hechten.

— In een bij den Parijschen *Constitutionnel* ontvangen schrijven uit Konstantinopel van bovengemelde dagteekening leest men het volgende:

» Op een verzoek of liever op denen wenk van de Europesche commissie voor de reorganisatie van het bestuur der Donau-Vorstendommen heeft de Porte zich gehaast de Turksche troepen, die in kleinen getale nabij de grenzen dier landen vereenigd waren, van daar te verwijderen: zij moeten thans reeds te Schumlah gekomen zijn. De Porte toont daardoor, dat zij de uiting der publieke opinie in de Vorstendommen geheel vrij wil laten, en zelfs den schijn van het tegendeel wil vermijden."

— Volgens den Weener berigtgever van de Londensche *Times* zal Oostenrijk zich tegen de aaneensluiting van Moldavie en Wallachye niet verzetten, zoo zij maar niet tot zamensmelting van het bestuur en van het grondgebied uitgestrekt wordt.

FRANKRIJK.

Gisteren is te Parijs de uitspraak van den staatsraad in zake van den bisschop van Moulins openbaar gemaakt; zij is, na door de hooge regering bekrachtigd te zijn, in den officielen *Moniteur* geplaatst. Drie handelingen van den praelaat worden daarbij voor misbruik van magt verklaard en te niet gedaan.

Zoo men den Parijschen berigtgever van de *Indépendance Belge* gelooven mag, zou de bisschop in de uitspraak van het wereldlijk gezag berusten, althans met geenerlei openlijke verklaring daarop antwoorden, zoodat deze botsing tusschen Staat en Kerk geene verdere gevolgen zou hebben. Ook het Fransche gouvernement zou zich willen tevreden stellen met eene uitspraak, die wel is waar in den staat der zaken geene verandering brengt, maar het regt van het staatsgezag erkent en door eene eenzijdige verklaring handhaaft.

Het *Journal de Bruxelles*, een orgaan der hooge geestelijkheid in Belgie, deelt een schrijven van zijnen Parijschen correspondent mede, waarin het volgende voorkomt. » Volgens narigten, die ik voor zeer juist meen te mogen houden, moet de pauselijke nuntius alhier op den dag na de uitspraak des staatsraads depêches uit Rome ontvangen hebben, waarin de handelwijze des bisschops door den Paus goedgekeurd wordt. Het is niet bevreemdend, dat van dien kant eene andere uitspraak komt: de aard der zaak brengt het mede. Immers de staatsraad oordeelt naar de organieke artikelen, dat is naar eene staatswet, de Paus naar de wetten der Kerk. Geene beslechting van het geschil is mogelijk zoo lang de twee magten, de wereldlijke en de geestelijke, niet tot overeenstemming geraakt zijn omtrent het hoofdbeginsel hetwelk het hier geldt. De uitspraak des staatsraads is geene beslissing maar alleen eene verwikkeling te meer."

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 8sten April* 1857.

Van regeringswege wordt heden aan de kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam, ook ter mededeeling aan de kamers te Rotterdam en Dordrecht, verzonden een verslag van Zijner Majesteits gezant te Weenen, omtrent de handels- en nijverheidsbetrekkingen gedurende Februarij 1857 en de statistiek van in- en uitvoeren in Oostenrijk over de eerste elf maanden van 1856, vergeleken met dezelfde tijdstippen van het vorige jaar.

Volgens de officiele opgaven was de staat der Nederlandsche rivieren als volgt:

April.	Uur der peiling.	Plaatsen of posten.	Hoogte: aan de peilschaal.	Hoogte: onder nul of het noodpeil.	In de laatste uren.	Gewassen.	Gevallen.	April.	Uur der peiling.	Plaatsen of posten.	Hoogte: aan de peilschaal.	Hoogte: onder nul of het noodpeil.	In de laatste uren.	Gewassen.	Gevallen.
	v.m.		el. dm.			Duim			v.m.		el. dm.			Duim.	
		Waal.								**Neder-Rhijn.**					
4	»	Hulhuizen	9.76	»	24	»	»	5	»	Arnhem	8.15	»	24	»	»
5	»	»	9.79	»	24	3	»	6	»	»	8.20	»	24	5	»
6	»	»	9.84	»	24	5	»	7	»	»	8.29	»	24	9	»
		Neder-Rhijn.								**IJssel.**					
4	»	Pannerden	9.70	»	24	»	»	5	»	Westerv.	8.74	»	24	2	»
5	»	»	9.73	»	24	3	»	6	»	»	8.78	»	24	4	»
6	»	»	9.77	»	24	4	»	7	»	»	8.86	»	24	8	»

Hoogte der Maas te Grave, 3 April 6 el 13 duim, gevallen 1 duim.
4 » 6 » 12 » » 1 ».
5 » 6 » 9 » » 3 ».

Rhijnhoogte te Keulen 7 April: 7 vt. 5 dm. (7 vt. 4 dm. Rhl.)

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te MONTEVIDEO zijn aldaar gedurende het 2de halfjaar van 1856 aangekomen 3 Nederlandsche schepen, beladen met suiker, manufacturen, meel enz., waarvan 1 uit Antwerpen, 1 uit Liverpool en 1 uit Rio Grande. Dezelve vertrokken: 2 naar Buenos-Ayres, met een gedeelte der aangebragte lading, en 1 naar Liverpool, met beenderen en asch van beenderen.

Genoemde haven werd in het afgeloopen jaar bezocht door 509 vreemde

schepen, metende te zamen 127,111 ton, waarvan 470 beladen en 89 in ballast. Onder de verschillende vaartuigen telde men:

90	Engelsche	metende	28,195	ton,
66	Fransche	»	21,164	»
93	Spaansche	»	18,829	»
47	Noord-Amerikaansche	»	16,729	»
79	Sardinische	»	16,510	»
47	Braziliaansche	»	10,332	»
22	Hamburgsche	»	4,416	»
10	Zweedsche	»	3,496	»
8	Belgische	»	2,479	»
14	Oriëntaalsche	»	2,080	»
9	Deensche	»	1,800	»
4	Bremer	»	1,408	»
6	Argentijnsche	»	1,350	»
6	Nederlandsche	»	1,138	»
5	Portugesche	»	957	»
3	Hannoversche	»	630	»
1	Pruissisch	»	592	»

Er zeilden uit 241 schepen met lading, 173 met een gedeelte der aangebragte lading en 79 in ballast, in het geheel 493 schepen, metende 129,108 ton, waaronder:

88	Engelsche	metende	22,848	ton,
59	Fransche	»	19,118	»
92	Spaansche	»	18,432	»
41	Noord-Amerikaansche	»	14,490	»
78	Sardinische	»	17,305	»
47	Braziliaansche	»	10,356	»
24	Hamburgsche	»	4,860	»
8	Zweedsche	»	2,888	»
7	Belgische	»	2,188	»
16	Oriëntaalsche	»	2,560	»
12	Deensche	»	2,519	»
1	Bremer	»	294	»
6	Argentijnsche	»	1,350	»
6	Nederlandsche	»	1,416	»
4	Portugesche	»	762	»
3	Hannoversche	»	630	»
1	Pruissisch	»	592	»

De uitvoer in 1856 had bestaan uit:

594,952 horens;
69,733 cent. pekelvleesch;
10,012 » paardenhair;
281,597 stuks gedroogde ossen- en koehuiden;
136,385 » gezouten dito;
67,359 » gedroogde paardenhuiden;
67,458 » gezouten dito;
2,121 » kalfsvellen;
5,250 » schapenvellen;
150 » ottervellen;
3,025 » zeewolfsvellen;
1,000 stuks ezelsvellen;
[illegible] geitenvellen;
[illegible] afval van leder;
[illegible]
[illegible]
[illegible] beenderen en beenderen-asch;
21,978 cent. wol;
2,102 kisten zeep;
2,110 muildieren.

Blijkens een berigt van Zr. Ms. consul te LAGUAYRA zijn gedurende de 2de helft van het jaar 1856 aldaar *aangekomen*:

27 Nederlandsche schepen (waarvan 14 in ballast), als: 3 van Bonaire, 15 van Curaçao, 2 van Amsterdam, 1 van Rotterdam, 2 van Barcelona, 1 van New-York, 1 van Hamburg, 1 van Porto Rico, 1 van St. Thomas;

8 vreemde schepen (waarvan 2 in ballast) uit Nederlandsche havens; als: 7 van Curaçao en 1 van Bonaire.

Van dezelve vertrokken: 15 naar Curaçao, 2 naar Bonaire, 1 naar Barcelona, 2 naar St. Thomas, 8 naar Puerto Cabello, 1 naar St. Margarita, 1 naar Cumana. 19 daarvan waren in ballast.

Hetzelfde berigt, gedagteekend van het begin van Februarij, meldt dat de oogst van alle producten ten achtere was; aanhoudende regens hadden de gewassen zeer benadeeld en vertraagden de inzameling door het onbruikbaar worden der wegen. Voor alle artikelen van uitvoer werden buitengewoon hooge prijzen aangeboden.

De koffij, waarvan de opbrengst niet veel verschillen zal met die van het vorige jaar, begon in de eerste dagen van Februarij pas binnen te komen, terwijl die anders gewoonlijk reeds in December in de pakhuizen is. De mindere soorten hebben meer geleden dan de beste, waarvan overvloedig gewonnen is. Te Caraccas besteedde men 13 à $15^1/_2$ dollar voor den centenaar.

Cacao was weder mislukt en leverde slechts een halven oogst op; de fanega deed 30 à 33 dollar. Naar huiden was veel navraag tegen den prijs van 23 à 26 dollar; terwijl er in katoen en indigo nog weinig verhandeld was; daarvan is de voorraad gering en de prijs nominaal.

Blijkens berigten, ingezonden door Zr. Ms. gezantschap te KONSTANTINOPEL, zijn aldaar gedurende het tweede halfjaar van 1856 regtstreeks uit Nederland *aangekomen* 13 Nederlandsche schepen, metende 1500 lasten, meestal beladen met suiker en voorts met stukgoederen en eene geringe hoeveelheid koffij, kaneel, peper en cochenille voor Konstantinopel en eenige havens in de Zwarte Zee.

Van daar zijn naar Nederland *vertrokken* 7 Nederlandsche schepen, metende 813 lasten, als: 2 van Taganrog naar Dordrecht, 1 van Berdiansk naar Vlissingen, 1 van Galacz naar Vlissingen, 1 van Galacz naar Amsterdam, 1 van Ibraila naar Schiedam, alle met graan, en 1 van Trebisonde naar Batavia in ballast.

Voorts zijn gedurende dat tijdvak te Konstantinopel *aangekomen* 80 Nederlandsche schepen uit vreemde havens (7 in ballast), waaronder 1 uit Rio-Janeiro met koffij;

en zijn van daar naar vreemde havens *vertrokken* 89 Nederlandsche schepen, waarvan 4 naar Engeland met lijnzaad, 29 naar Engeland met granen, 21 naar Marseille, 1 naar Livorno, 1 naar Oporto, 1 naar Bergen in Noorwegen, alle met graan, en 32 naar verschillende havens in ballast.

De Nederlandsche scheepvaart naar de Turksche wateren is gedurende de laatste jaren aanmerkelijk toegenomen. In 1854 bedroeg het getal der te Konstantinopel aangekomen Nederl. schepen 75, metende 12,728 ton; dat der vertrokkene 84, metende 14,085 ton. In 1855 zijn aangekomen 220 schepen, metende 37,103 tonnen, en vertrokken 219 schepen, metende 36,938 tonnen; en in 1856 zijn aangekomen 279 Nederl. schepen, metende 43,427 tonnen, en vertrokken 292, metende 45,179 tonnen.

Te SALONIKA zijn gedurende het tweede halfjaar van 1856 aangekomen 2 Nederl. schepen van Amsterdam met geraffineerde suiker, welke in ballast naar Smyrna vertrokken zijn.

Te ALEXANDRIE zijn gedurende 1856 aangekomen 3 Nederl. schepen, te weten: 1 van Amsterdam met machines, 1 van Antwerpen en 1 van Konstantinopel met diverse goederen. Van daar zijn vertrokken 4 Nederlandsche schepen met graan naar Falmouth.

Uit eene van Zr. Ms. consul te TRIPOLI (in Barbarije) ontvangen mededeeling blijkt dat de oogst in het regentschap Tripoli dit jaar, ten gevolge van de sedert den 1sten Januarij plaats gehad hebbende regens, zeer veel belooft.

De prijzen van de meeste handelsartikelen waren buitengewoon hoog, zelfs drie à vier maal hooger dan in gewone tijden.

Voor Tripolitaansche tarwe gaf men thans 60 en voor dito gerst 20 Turksche piasters per kile; terwijl de eerste graansoort vroeger 20 en de laatste 5 Turksche piasters deed. Egyptische boontjes golden per kile 25 à 27, vroeger 15 Turksche piasters.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

*** De Minister van Justitie brengt bij deze ter kennisse van de daarbij belang hebbende, dat zijne gewone Audientie op Dingsdag den 14den April aanstaande niet zal plaats hebben.

's Gravenhage, den 8sten April 1857.

VAN DER BRUGGHEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De gewone Audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag aanstaande, den 10den dezer, geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 8den April 1857.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Zeeland*.

AANBESTEDING.

Op Zaturdag den 25sten April 1857, des voormiddags ten 11 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den heer Commissaris des Konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 11de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Middelburg, worden Aanbesteed:

het met Rijsinkstukken en Steenstortingen bezetten en verdedigen des Onderzeesche Oevers van den Calamiteusen Wilhelmina-polder, beneden den oever- en dijkval van 9/10 Februarij 1856, tusschen de Peilraaijen IX en XV; met inbegrip van de leverantie der benoodigde materialen.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zeeland te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat te Middelburg, en den Ingenieur Conrad te Goes.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
A. G. A. VAN RAPPARD.

Provincie *Overijssel*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 24sten April 1857, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Overijssel, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 4de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Zwolle, worden Aanbesteed:

het uitvoeren van onderscheidene Werken en Herstellingen met eenjarig onderhoud der Zee- en Havenwerken op het eiland Schokland.

Deze Aanbesteding zal geschieden zoo als bij § 62 van het Bestek is bepaald.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan het Provinciaal Bestuur van Zwolle, en op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Aanwijzing in loco kan worden verkregen op Vrijdag en Zaturdag vóór den dag der Aanbesteding, terwijl nadere informatien te bekomen zijn bij den waarnemenden Hoofdingenieur te Zwolle, den Ingenieur jhr. J. R. T. Ortt te Kampen, en den Opzigter op het eiland Schokland.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
A. G. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine,
Brengt ter kennis van belanghebbenden:
dat ten gevolge van eene aanmerkelijke verandering van gronden in de *Zuider Geul* van het vaarwater van *Everinge* de *drie zwarte* en *twee witte tonnen* zijn opgenomen;

dat daarentegen de *Noorder Geul* van het evengemelde vaarwater van *Everinge* is betond geworden met *twee zwarte en drie witte tonnen*, de rivier afkomende, gemerkt E 1, enz., welke geplaatst zijn in de navolgende diepten, merken en peilingen:

de zwarte ton n°. 1, in 68 palm of 4 vadem:

de toren van *Kruiningen* even buiten den hoek van *Baarland*;

de toren van *Oudelande* in de hoeve van *Everinge*;

in peiling: *Baarland* N. O. 1/4 O., *Ellewoutsdijk* N. W. 1/4 W.;

de zwarte ton n°. 2, in 68 palm of 4 vadem:

de toren van *Hengstdijk* iets bezuiden eene boerenwoning aan den zeedijk van den Eendragt-polder;

de toren van *Oudelande* tegen den oostkant van een Bosch bewesten de hoeve van *Everinge*;

in peiling: *Baarland* N. O. t. O., *Ellewoutsdijk* N. W. 1/4 N.;

de witte ton n°. 1, in 76 palm of 4 1/2 vadem:

de meestoof van *Ellewoutsdijk* even open van den westkant van eene rij boomen;

de toren van *Oudelande* eene scheepslengte beoosten twee hooge boomen die beoosten de hoeve van *Everinge* staan;

in peiling: *Baarland* N. O. 1/2 N., *Ellewoutsdijk* N. W. iets N.;

de witte ton n°. 2, in 76 palm of 4 1/2 vadem:

de toren van *Borssele* even in den hoek van *Ellewoutsdijk*;

de toren van *Oudelande* aan den oostkant van een Bosch, bewesten de hoeve van *Everinge*;

in peiling: *Baarland* N. O. 2/3 O., *Ellewoutsdijk* N. N. W.;

de witte ton n°. 3, in 68 palm of 4 vadem:

de toren van *Baarland* eene spaakslengte in de zuidzijde van het Bosch van *Everinge*;

de toren der Roomsche Kerk van *Neuzen* aan de westzijde van den lichtopstand aldaar;

in peiling: *Baarland* O. N. O., *Ellewoutsdijk* N. 1/4 W.

De doorgaande koers, de rivier opvarende, gerekend van de hoogte van *Ellewoutsdijk* tot aan de *witte ton n°. 2*, in dit vaarwater is Z. O. t. O., alwaar men eene diepte vindt van 17 tot 10 el en van daar O. t. Z. met eene diepte van 10, 11,5, 9, 7 en 5,5 el.

De peilingen zijn bij miswijzend kompas en de diepten bij gewoon laag water.

's Gravenhage, den 27sten Maart 1857.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsy.

MINISTERIE VAN OORLOG.

** De Minister van Oorlog zal op Woensdag den 13den Mei 1857, in het openbaar, aan den minst-inschrijvende, de leverantie Aanbesteden van Bloedzuigers, ten dienste van de Militaire Zieken-inrigtingen, van den 1sten Julij 1857 tot en met den 30sten Junij des volgenden jaars, waarvan er gedurende dien tijd waarschijnlijk ten meeste 50,000 en ten minste 20,000 stuks zullen worden vereischt.

Noodigt mitsdien de daartoe Gegadigden, om naar opgemelde Leverantie in te schrijven, hen tevens verwittigende, dat de voorwaarden op welke deze aanbesteding gedaan wordt, en waarbij de plaatsen zijn opgegeven alwaar de bedoelde Etablissementen gevestigd zijn, ter lezing zullen liggen in de Bureaux van 's Konings Commissarissen in de onderscheidene Gewesten (Zuidholland uitgezonderd), alsmede in het Bureau van den Inspecteur van de Geneeskundige dienst der Landmagt te 's Gravenhage.

Strekkende wijders tot narigt der Gegadigden:

1°. dat de inschrijving moet geschieden bij besloten, op gezegeld papier geschreven biljetten, eene naauwkeurige opgaaf bevattende van den prijs in cijfers en letters, voluit gesteld, waarvoor de Gegadigden aanbieden, de Bloedzuigers per stuk te leveren.

Zullende met geene andere of kleinere breuken dan tienden of honderdsten van cents mogen worden ingeschreven;

2°. dat aan den voet der Biljetten de naam, voornamen, woonplaats en het beroep van den Inschrijver en van ieder zijner Borgen moeten worden vermeld;

3°. dat de Biljetten, door den Inschrijver en zijne Borgen eigenhandig onderteekend, ten opschrift moeten hebben:

„Aan het Ministerie van Oorlog."

(*Leverantie van Bloedzuigers aan de Militaire Ziekeninrigtingen.*)

en dat dezelve vóór of uiterlijk des middags ten 12 ure van den dag der Aanbesteding bij dat Ministerie moeten zijn ingekomen;

4°. dat alle Biljetten, welke niet in den verlangden vorm ingerigt zijn, alsmede die, welke eenige bijzondere condities behelzen, niet in het Bestek van Aanneming voorkomende, buiten aanmerking zullen worden gehouden;

5°. dat de Gegadigde, aan wien de Leverantie wordt gegund (en die gehouden is tot aan deze toewijzing zijne inschrijving gestand te doen), binnen *veertien* dagen na de kennisgeving deswege, aan het Ministerie van Oorlog zal moeten inzenden een behoorlijk geregistreerd Certificaat van gegoedheid van de regering, zoo van zijne woonplaats, als van die zijner Borgen, wegens derzelver gegoedheid tot het volbrengen der Aanneming; zullende, bij gebreke van dien, over de Leverantie nader worden beschikt.

's Gravenhage, den 7den April 1857.

Bon. Forstner van Dambenoy.

** De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, gezien het door den Koning goedgekeurd besluit der Staten van 10 Julij 1854, n°. 6, waarbij wordt vastgesteld het plan eener geldleening van *drie maal honderd duizend gulden* (f 300,000);

Hebben goedgevonden:

Het voorschreven plan ter kennisse te brengen der gemeentebesturen in deze provincie, ten einde daarvan op de gewone wijze afkondiging te laten doen;

En wijders te bepalen:

a. dat een gedeelte dier geldleening tot een bedrag van f 50,000 zal worden opengesteld tegen eene rente van vier en een half ten honderd jaarlijks;

b. dat de inschrijvingen zullen kunnen geschieden ten kantoren der Arrondissements-betaalmeesters te 's Hertogenbosch en te Breda, op Dingsdag den 14den April tot en met Woensdag den 22sten April daaraanvolgende, des namiddags ten een ure;

c. dat de inschrijvers zullen gehouden zijn, voor of uiterlijk op den 5den Mei 1857, het bedrag hunner inschrijvingen, voor zooverre deze zullen aangenomen zijn, in Nederlandsche muntspecien of andere wettiglijk erkende betalingsmiddelen, over te storten ten kantore van een der Arrondissements-betaalmeesters voornoemd;

d. dat artikel 10 van het plan in zoo verre wordt gewijzigd, dat de renten niet met den dag der storting zullen ingaan, maar op 1 Mei 1857;

e. dat voor de evengemelde stortingen, hetzij voorloopige bewijzen van ontvangst of wel de obligatiën zelve zullen worden afgegeven, in blanco of op naam, naar verkiezing der geregtigde deelnemers en volgens hunne verklaring bij de inschrijving te doen;

f. dat bij niet-volteekening der eerste opening dezer geldleening, de oorspronkelijke inschrijvers tegen mindere rente, bij eene nadere openstelling tegen hoogere rente, als eerste inschrijvers tegen die hoogere rente zullen blijven aangemerkt; terwijl ook op hen de bepalingen van art. 6 van het plan niet toepasselijk zullen zijn;

g. dat aan de makelaars en commissionairs in effecten een half ten honderd wordt toegekend van het bedrag der inschrijvingen, die door hen zullen geschieden.

's Hertogenbosch, den 31sten Maart 1857.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
P. J. Bosch van Drakestein.
De Griffier,
Van Gennep.

„ *PLAN voor eene Negotiatie, tot een bedrag van drie maal honderd duizend gulden, ten laste der provincie Noordbrabant, ter bestrijding van de kosten van aan te leggen provinciale wegen, en tot vinding van subsidien voor de aanlegging en verbetering van communicatiewegen en waterleidingen in de gezegde provincie.*

„ Art. 1. Er zal eene geldleening plaats hebben ten laste der provincie Noordbrabant, tot een bedrag van *drie maal honderd duizend gulden*.

„ Art. 2. Deze negotiatie zal, naar mate der behoefte, hetzij in eens voor het geheel of bij gedeelten worden opengesteld.

„ Art. 3. De inschrijvingen zullen voor een ieder worden opengesteld en gedaan ten kantore van den Arrondissements-betaalmeester te 's Hertogenbosch, of op zoodanige kantoren als Gedeputeerde Staten nader mogten goedvinden; en zal ten dien einde een register worden aangelegd, waarin naar volgorde de inschrijvingen zullen worden gedaan.

„ Art. 4. Het tijdstip van de opening der negotiatie zal in tijds door Gedeputeerde Staten in de *Nederlandsche Staats-courant* en in een of meer dagbladen binnen deze Provincie worden bekend gemaakt.

„ Art. 5. Gedurende de dagen voor de inschrijvingen opengesteld, zal dagelijks het bedrag der gedane inschrijvingen ten één ure na den middag worden opgemaakt, en zoodra voor het volle bedrag der geopende negotiatie is ingeschreven, zal het kantoor ten dien einde finaal worden gesloten.

„ Art. 6. Ingeval er voor meer aandeelen mogt zijn ingeschreven dan waarvoor de negotiatie geopend is, zal in de vergadering van Gedeputeerde Staten, bij opene deuren, over het aantal der ingeschreven aandeelen het lot getrokken worden.

„ Art. 7. Geene inschrijvingen zullen worden aangenomen dan van personen die bekend staan aan hunne inschrijvingen gestand te kunnen doen. Zij die voor derden inschrijven, zullen daarvoor aansprakelijk zijn.

„ Art. 8. De aandeelen zullen ieder eene som van vijf honderd gulden bedragen, tegen het genot eener rente, hoogstens van vijf ten honderd in het jaar.

„ De oorspronkelijke inschrijvers tegen de mindere rente zullen bij niet-volteekening der eerste opening van het geheel of een gedeelte dezer geldleening en het uitschrijven van dezelve met genot van hoogere rente, niet vallen in de bepaling van artikel 6, maar als inschrijvers blijvende aangemerkt worden, en ook met genot der hoogere rente, preferent zijn boven de deelnemers der tweede opening.

„ Art. 9. Bij het openstellen der negotiatie zullen de dagen bepaald worden, op welke de stortingen zullen moeten worden gedaan.

„ Deze stortingen zullen moeten worden bewerkstelligd ten kantore van den Arrondissements-betaalmeester te 's Hertogenbosch, en op die kantoren, welke door Gedeputeerde Staten zullen worden aangewezen.

„ Art. 10. Voor de geheele of gedeeltelijke stortingen zullen bewijzen van ontvangst worden afgegeven. — De renten zullen ingaan met den dag der storting en met de inschrijvers worden verrekend bij de inwisseling der schuldbrieven, in het eerstvolgend artikel vermeld.

„ Art. 11. Deze bewijzen van ontvangst zullen zoodra mogelijk worden verwisseld tegen schuldbrieven, groot vijf honderd gulden, met een doorloopend nommer van 1 tot 600, op naam van de Provinciale Staten van Noordbrabant afgegeven.

„ Art. 12. Bij de uitgifte dier schuldbrieven zullen tevens worden afgegeven twintig halfjarige coupons, vervallende op den 1sten Januarij en 1sten Julij van ieder jaar, benevens een bewijs ter bekoming van nieuwe coupons.

„ Art. 13. De coupons zullen betaalbaar zijn ten kantore van den Arrondissements-betaalmeester te 's Hertogenbosch, of op zoodanige kantoren als door de Gedeputeerde Staten nader mogten worden aangewezen.

„ Art. 14. De coupons die binnen vijf jaren na den vervaldag niet ter betaling zijn aangeboden, zullen niet meer worden betaald en ten voordeele van de provincie vervallen.

„ Art. 15. Aanvang te nemen met het jaar volgende op de sluiting van de geheele of van een gedeelte der leening, zal jaarlijks, op den eersten Dingsdag van de maand Augustus, eene uitloting tot aflossing der schuldbrieven, in de vergadering van Gedeputeerde Staten, met opene deuren plaats hebben, ten minste van twee ten honderd van het genegotieerde kapitaal, en zulks tot aan de geheele aflossing der negotiatie, van welke uitloting in de couranten, bij art. 4 opgegeven, aankondiging zal worden gedaan.

„ Art. 16. De uitgelote obligatiën zullen op den 2den Januarij daaraanvolgende worden afgelost en betaald ten kantore als bij art. 3 en 13 hiervoor vermeld, en zal daarop geen verdere rente meer zijn verschuldigd.

„ Art. 17. Bij de ontvangst der aflossingen zullen de obligatiën en de nog niet verschenen coupons worden overgelegd.

„ Art. 18. De uitgelote schuldbrieven, welke niet binnen den tijd van vijf jaren na den dag der betaalbaarstelling, op de daartoe aangewezen kantoren zijn aangeboden, zullen ten behoeve der provincie vervallen.

„ Art. 19. Voor de schuldbrieven, welke door brand of anderszins mogten verloren raken, kunnen, na genomen voorzorgen, met inachtneming van de bepalingen vervat in het besluit der Staten van 10 No-

[illegible] 1856, n°. 4, andere schuldbrieven aan de regthebbenden worden afgegeven.

» Art. 20. Tot verzekering en waarborg voor deze negotiatie, voor de betaling der interesten en de aflossing der kapitalen, zullen verbonden zijn al de inkomsten en bezittingen der provincie Noordbraband.

» Art. 21. De voorloopige bewijzen van ontvangst en coupons, mitsgaders alle verdere bescheiden betrekkelijk deze negotiatie, zullen vrij [illegible] zijn van zegel en kosten van registratie, met uitzondering van den schuldbrief voor ieder aandeel uit te reiken; zullende daarvoor het zegel, ad 50 cents behalve de opcenten, door de deelnemers moeten worden betaald.

» Art. 22. De overige kosten, waartoe deze geldleening aanleiding mogt geven, zullen ten laste der provincie komen.

» Behoort bij het Koninklijk besluit van den 26sten Augustus 1854, n°. 87.

» Mij bekend,

» *De Minister van Binnenlandsche Zaken,*

» (*get.*) VAN REENEN.

» Accordeert met het origineel,

» *De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken,*

» (*get.*) J. SCHRÖDER."

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Derde* trekking der *Tweede* Klasse van de 232ste *Staats-Loterij*, op Woensdag den 8sten April 1857, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 18234, een prijs van 2000 gulden.

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRIESWIJK.

MINISTERIEN VAN OORLOG EN KOLONIEN.

's Rijks Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen.

De Inspecteur van de Geneeskundige Dienst der Landmagt brengt bij deze ter kennis van de ouders of voogden die voor hunne zonen of pupillen de toelating als kweekeling bij 's Rijks Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen mogten verlangen, dat op den 6den Julij 1857 een vergelijkend Examen over de adspiranten zal worden gehouden, en dat vóór den 1sten Mei 1857 een daartoe strekkend verzoekschrift aan hem Inspecteur vrachtvrij zal moeten worden ingezonden; zullende na dat tijdstip geene verzoeken tot toelating tot gemeld Examen worden aangenomen.

Het voorschreven verzoekschrift, op zegel geschreven, zal moeten inhouden de namen en voornamen, de woon- en geboorteplaats van vader en moeder, of van voogden, en of zij verlangen dat hunne zonen of pupillen bij de Geneeskundige Dienst der Landmagt of in de Oost- of West-Indische bezittingen geplaatst worden; terwijl daarbij voorts nog zullen moeten worden overgelegd de volgende, op zegel geschreven bewijsstukken:

1°. eene verklaring waaruit blijkt dat de adspirant Nederlander is;

2°. de geboorte-acte van den adspirant;

3°. eene verklaring van een geneesheer, inhoudende dat de adspirant is gevaccineerd of de kinderpokken heeft gehad, en

4°. voor hen, die door hunnen ouderdom in de termen der nationale militie mogten vallen, een bewijs, dat zij aan hunne verpligtingen op dat stuk hebben voldaan.

De belanghebbenden worden alverder verwittigd:

dat het examen zich zal bepalen tot de navolgende vakken:

a. het schrijven eener goede en leesbare hand;

b. de grammaticale gronden der Nederlandsche, Fransche en Hoogduitsche talen; de adspirant moet met gemak uit de beide laatste talen in het Nederduitsch kunnen vertalen;

c. de grammaticale gronden der Latijnsche taal en het verstaan van gewoon proza in die taal;

d. de gronden der algemeene en vaderlandsche geschiedenis, en de aardrijkskunde;

e. de rekenkunde, vooral de leer der gewone en tiendeelige breuken, met derzelver toepassing op het nieuwe stelsel van maten en gewigten; alsmede de leer der evenredigheden en der logarithmen; wordende er vooral vereischt dat de adspirant naauwkeurig en vlug rekene;

f. de stelkunst tot en met de vierkants-vergelijkingen, en

g. de eerste beginselen der meetkunst; wordende vooral vereischt dat de adspirant, zonder in den geheelen wetenschappelijken omvang ervaren te wezen, evenwel goed bekend zij met de formulen voor den inhoud der vlakken en ligchamen;

dat de adspiranten voor het examen geneeskundig worden onderzocht door de Officieren van Gezondheid, daartoe door den Inspecteur van de Geneeskundige Dienst der Landmagt te bestemmen; zullende zij, die voor de militaire dienst ongeschikt worden bevonden, niet tot het afleggen van examen worden toegelaten;

dat indien het aantal adspiranten grooter is dan de behoefte, bij gelijke kunde in de eerste plaats in aanmerking komen de meerdere of mindere bedrevenheid in de Engelsche en Grieksche talen, en vervolgens de betrekkelijke vorderingen in de vakken onder de letters *c, e, f, g, b* en *d*;

dat de adspiranten op den 1sten September 1857 niet beneden de zestien en niet boven de twintig jaren oud zullen mogen zijn; voorts van een onbesproken gedrag en vrij van alle ligchaamsgebreken;

dat de toelating tot 's Rijks Kweekschool op den 1sten September 1857 zal plaats hebben;

dat de leercursus vier jaren zal duren;

dat de kweekelingen, bestemd voor de dienst der Landmagt, in evenredigheid van hunne verkregene kundigheden en gedragingen, bij openvallende plaatsen, tot kweekelingen der 2de klasse op een tractement van f 200 's jaars en tot kweekelingen der 1ste klasse op een tractement van f 300 's jaars bevorderd worden;

dat aan de kweekelingen, bestemd voor de dienst in de Oost-Indien, gedurende hunnen vierjarigen studietijd, eene jaarlijksche toelage van f 400 en voor de dienst in de West-Indien van f 500 zal worden verleend, behoudens voldoenden borgtogt van den kant der ouders of voogden voor de terugbetaling der verstrekte sommen, wanneer de kweekeling zich aan zijne bestemming onttrekt of wegens traagheid of slecht gedrag wordt ontslagen;

dat de ouders of voogden zich moeten verbinden, om, zoolang het verblijf van hunne zonen of pupillen bij 's Rijks Kweekschool zal duren, voor hunne kleeding, voeding, woning, boeken, instrumenten enz. naar behooren te zorgen, en overeenkomstig de bepalingen daaromtrent bij 's Rijks Kweekschool vastgesteld of die nog vastgesteld zullen worden;

dat de kweekelingen, die het onderwijs bij 's Rijks Kweekschool gedurende een of meerdere jaren hebben bijgewoond, uit 's Rijks dienst niet worden ontslagen, dan na den Lande in de betrekking van Officier van Gezondheid *tien achtereenvolgende* jaren te hebben gediend, tenzij het raadzaam worde geoordeeld, dat zij, wegens gebrek aan aanleg en lust tot studie, wegens wangedrag en zedebederf, of wegens ligchaamsgebreken van de Kweekschool worden verwijderd;

dat de kweekelingen van het vierde studiejaar, naar gelang der aan den dag gelegde bewijzen van verkregen bekwaamheden, in die volgorde bij de Landmagt of Overzeesche Bezittingen tot Officier van Gezondheid der Derde Klasse worden voorgedragen;

dat aan de betrekking van Officier van Gezondheid der Derde Klasse bij de Landmagt verbonden is:

a. een tractement van f 800 's jaars, en

b. de rang van 2den Luitenant;

dat aan de betrekking van Officier van Gezondheid der Derde Klasse voor de Militaire Geneeskundige Dienst der Landmagt in de Oost-Indien verbonden is:

a. een jaarlijksch tractement van f 1710, benevens vrije woning of schadeloosstelling voor huishuur, en indemniteit voor fourrage voor twee paarden;

b. een tractement van f 800 's jaars, gedurende hun oponthoud hier te lande;

c. eene gratificatie van f 380 en een voorschot van f 520, te zamen uitmakende eene som van f 900, waarover men vóór de afreis kan beschikken, zoodra het schip aangewezen is, waarmede de reis op kosten der Regering zal geschieden; strekkende deze som tot eene behoorlijke uitrusting en tot het aankoopen van boeken en heelkundige zak-instrumenten, en

d. de rang van Tweeden Luitenant bij den Staf der Armée in Indie;

dat aan de betrekking van Officier van Gezondheid der Derde Klasse voor de Militaire Geneeskundige Dienst der Landmagt in de West-Indien verbonden is:

a. een jaarlijksch tractement van f 1066, benevens vrije woning of schadeloosstelling voor huishuur, en eene schadeloosstelling voor vivres van f 200 's jaars;

b. een tractement van f 800 's jaars, gedurende hun oponthoud hier te lande;

c. eene gratificatie van f 300 en een voorschot van f 177, te zamen uitmakende eene som van f 477, waarover men vóór de afreis kan beschikken, zoodra het schip aangewezen is, waarmede de reis, en wel als militair gouvernements-passagier der 1ste klasse, zal geschieden; strekkende deze som tot eene behoorlijke uitrusting, tot het aankoopen van boeken en heelkundige zakinstrumenten, en

d. de rang van Tweeden Luitenant.

's Gravenhage, den 2den Februarij 1857.

Dr. [illegible].

Aanbesteding.

Het Polderbestuur van den Veenpolder van Echten, in de gemeente Lemsterland, zal op Vrijdag den 17den April 1857, des middags ten 12 ure, in het logement de Wildeman, te Lemmer, onder nadere approbatie, bij inschrijving en opbod, in vijf perceelen, Aanbesteden:

1°. het bouwen van drie houten Schutsluizen, in de hoofdvaarten van den Veenpolder voornoemd, met bijlevering van al de daartoe benoodigde materialen;

2°. het leggen van twee gedeelten der bedijking van meergemelden Veenpolder, ter gezamenlijke lengte van 4484 strekkende ellen.

Waarvan de Bestekken ter lezing liggen in de logementen: te Leeuwarden bij C. Witteveen; te Harlingen, bij Beidschat; te Sneek bij G. de Ruiter; te Stavoren, in de Stads-herberg; te Heerenveen, in het Posthuis; te Lemmer in den Wildeman; te Echten bij H. M. Koopmans; te Wolvega bij Padberg; te Akkrum bij Kuipers, te Kuinre bij de Wed. Koopmans, te Gorredijk bij F. van der Wal; en te Vollenhove bij C. F. Seidel. De aanwijzing in loco zal plaats hebben op Donderdag den 16den April 1857, des morgens ten 9 ure, te beginnen bij de Oostelijke of Klijnsma's vaart; terwijl inmiddels nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den heer K. S. van Andringa, Opzigter te Lemmer.

Lemmer, den 4den April 1857.

Het Polderbestuur voornoemd,
C. SIEESWIJK, *Voorzitter.*
F. O. SIEESWIJK, *Secretaris.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

. Bij behoorlijk geregistreerd Vonnis der Arrondissements-regtbank te Deventer van den eersten dezer maand is *Gerritdina Lasthuis*, zonder beroep, wonende te Deventer, ter zake van krankzinnigheid onder Curatele gesteld.

Geschiedende deze bekendmaking ingevolge Art. 498 Burgerlijk Wetboek.

Deventer, 7 April 1857.

De Procureur des Eischers,
J. H. VAN DELDEN.

. Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Assen, van den dertigsten Maart 1800 zeven en vijftig, behoorlijk op de grosse geregistreerd, is *Albert Bonkes*, Kuiper, wonende te Sleen, doch verpleegd wordende in het krankzinnigen-gesticht te Zutphen, op verzoek van zijnen Broeder *Boele Bonkes*, wonende te Klooster, gemeente Coevorden, ter zake van krankzinnigheid gesteld onder Curatele.

Assen, 4 April 1857.

Voor extract conform,
A. Vos, *Procureur.*

. Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Roermond, van den 26sten Maart jl., is *Pieter Caris*, oud 39 jaren, gedomicilieerd te Roggel en tijdelijk verblijf houdende in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te Maastricht, ter zake van razernij gesteld onder Curatele.

Geschiedende hiervan kennisgeving overeenkomstig artt. 498 en 489 § 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Roermond, den 3den April 1857.

De Officier van Justitie,
A. J. T. H. VAN DEN BERGH.

[Kosteloos.]

*** De ondergeteekenden berigten, dat de Vennootschap onder de Firma *Panhorst, Prins & Co.*, opgerigt blijkens Acte, verleden 21 Junij 1854 voor den te Wageningen standplaats hebbende Notaris *G. Hondius*, is Ontbonden; en dat de pretensiën der ontbondene Firma zijn overgegaan aan de (onder voorbehoud der bewilliging van Z. M. den Koning) opgerigte naamlooze Vennootschap: *De Boschwolfabriek te Bennekom*, onder directie van den Heer *H. P. van Heijst*, te Wageningen.

P. PANHORST.
J. N. PRINS.

*** Ter voldoening aan Art. 1082 Burgerlijk Wetboek, worden bij deze opgeroepen de bekende en onbekende Schuldeischers van wijlen Vrouwe *M. D. Snijder*, Weduwe van den Heer *A. A. Baaijinger*, laatst gewoond hebbende te Hillegom en aldaar overleden den 30sten Januarij 1857, om te verschijnen ten Kantore van den Notaris *S. M. Hummel*, te Lisse, op Vrijdag den 24sten April 1857, des voormiddags ten 11 ure, ten einde namens de beneficiaire Erfgenamen te hooren afleggen Rekening en Verantwoording van hun beheer en, indien er geen verzet plaats heeft, hunne Schuldvorderingen te ontvangen voor zooverre het bedrag der Nalatenschap toereikende zal zijn; zullende gemelde Rekening van af 15 April 1857 ten Kantore van genoemden Notaris ter visie liggen.

*** Allen, die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel en de Nalatenschap van den Heer *Christiaan Marcus Stumpff*, Mr. Kastenmaker, en zijne Weduwe, Mejufvrouw *Johanna Gesina Smit Jongbloed*, beiden in de maand Maart dezes jaars te Amsterdam overleden, worden verzocht zulks schriftelijk en franco op te geven, vóór of op ultimo April aanstaande, ten Kantore van de Notarissen *Claasen* en *Jäger* aldaar, op het Rokin.

Openbare Aanbesteding,

ten overstaan van den Notaris G. G. MURRAY, te *Wateringen*, op Woensdag den 22sten April 1857, des middags ten twaalf ure, in de Herberg de Vergulde Roskam aldaar, van:

het doen eener DOORGRAVING op de uitgebakende plaats in den Delflandschen Maasdijk nabij de Oranjesluis, gemeente 's Gravesande, en het aldaar BOUWEN van eene DUIKERSLUIS, benevens een GEMETSELDEN DUIKER in de rigting der Buitendijks-Bermsloot, onderdoor het Kanaal in de verlenging der Sluis te graven; alles met de Leverantie van al de daartoe benoodigde *Materialen*.

De Inschrijvingsbiljetten moeten, op zegel geschreven en behoorlijk verzegeld, franco bezorgd worden ten Kantore van genoemden Notaris, vóór of uiterlijk op Dingsdag den 21sten April 1857.

De Bestekken zullen ter Lezing liggen van Donderdag 9 April, behalve ter plaatse der Besteding: te Amsterdam in het Poolsche Koffijhuis, te Utrecht in het Koffijhuis de Bak, te 's Gravenhage in het Zuidhollandsch Koffijhuis, te Delft in het Heeren-Logement, te Maassluis in den Hollandschen Tuin, te Vlaardingen in den Hollandschen Tuin, te Schiedam in het Stations Koffijhuis, te Rotterdam in den Romein, te Gorinchem in den Hooiwagen, te Sliedrecht in de Societeit, te Hardinxveld in de Drie Snoeken.

Nadere inlichtingen, alsmede inzage der Teekening, en Exemplaren van het Bestek à f 1, kunnen verkregen worden bij den Fabriek-Landmeter van Delfland *J. P. van den Berg* Jz. te *Delft*, door wien op Vrijdag 17 April, des morgens ten elf ure, aanwijzing in loco zal geschieden.

BEURSPRIJZEN VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, Woensdag 8 April 1857.

	pCt.			
Nederl. W. Sch.	2½	63¾	—	—
Dito dito	3	76⅛	—	—
Dito dito	4	95¾	95 13/16	—
Syndicaat	3½	—	—	—
Handel-maatsch.	4½	139¾	140	—
Belgie. Bij *Rothschild*	2½	52⅝	—	—
Rusl. Bij *Hope en Co.* 1798 en 1816	5	104	104¼	—
Dito 1828-1829	5	103	—	—
Dito 1840	4	84¾	—	—
Stieglitz	4	84½	—	—
Dito 1854	5	94½	—	—
Dito 1855	5	96[illegible]	96[illegible]	—
Engelsche	4½	—	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe 3% thans	1¼	24⅝	24¾	24¾
Buitenlandsche	3	41⅝	41¾	—
Binnenlandsche	3	38¼	38[illegible]	
Portug. Te Lond.	3	45	45[illegible]	
Oostenr. Metall. 1816-1852	5	75½	75¾	
Dito Zilv. Nation.	5	77[illegible]	77½	77[illegible]
Dito Zilver 1849-1854	5	86¼	86⅝	86[illegible]
Dito 1847-1852	2½	39⅛	39¼	—
Braz. Lond. 1824	5	—	—	—
Mexico Londen	3	22⅛	22⅜	22[illegible]
Grenada id.	[illegible]	—	—	—
Venezuela id.	4	—	—	—

Markt hersteld door kooporders.

Londen, heden.

Consols . . . . 3 pCt. 92¾ à —

Parijs, heden.

Fransche rente . . . 3 pCt. 69.30 à —

Weenen, heden.

Metalliek . . . . 5 pCt. — à —
Nationale . . . . 5 " — à —
Wissel Londen . . . . — à —

PRIJS-COURANT,

opgemaakt en uitgegeven den 6den April 1857,

op last van Zijne Excellentie den Heer Minister van Financiën, door de beëedigde Makelaars G. A. van der Voort, A. Craandijk, P. J. A. Sandorff, T. J. B. Westerwoudt, P. E. H. Praetorius, J. H. Roelofsz, D. Reul Koopman, G. van der Weijden Jr., L. H. Weetjen en den gedelegeerde L. Huijsinga Jr., ter voldoening aan het bepaalde bij art. 11, lit. D, der wet van den 27sten December 1817, en voor zooverre de Buitenlandsche Effecten aangaat, naar aanleiding van art. 26 der wet van den 31sten Mei 1824, tot regeling der waarde van effecten, actien en renten, behoorende tot nalatenschappen waarvan het regt van successie verschuldigd is.

NB. Van de Effecten, achter welke in de kolom der Int. interest niet ingevuld is, wordt op de memorie van aangeving geen interest gebragt, aangezien de, te geef zijnde dividenden onder de getaxeerde waarde begrepen zijn, uitgezonderd de actien der *Nederlandsche Bank* en de aandeelen in de *Nederlandsche Handelmaatschappij*, waarbij, ofschoon onbepaalde dividenden gevende, in den handel *eene rente* berekend wordt.

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	INT. PCT.	WAARDE.	
BINNENLANDSCHE EFFECTEN.			
Inschr. en Cert. Werk. Schuld	2½	63¾	pct.
Dito en dito	3	76¼	"
Dito en dito	4	95¾	"
Oblig. [illegible] der O. I. bezitt.	4	95	"
Schuldbek. Amort. Synd.	3½	91¾	"
STAD AMSTERDAM.			
Schuldbekentenissen 1829	5	104¼	"
Losrenten 1845	4	94	"
STAD MIDDELBURG.			
Obligatien, genegot. à 3 pct.	½	10	"
PARTICULIERE BINNENLANDSCHE NEGOTIATIEN.			
Actien in de Nederl. Bank (rente 4 pct. sedert 1o. April)		157½	"
Aand. in de Ned. Hand-maatsch. (rente 4½ pct. sedert 1o. Julij)		139	"
Dito Amsterd. Entrepôtdok	4½	99½	"
Aand. Holl. IJzeren-spoorwegm.		80	"
Leening, dito Ao. 1844 en 1847	4½	98	"
Obligatien Rhijn-spoorweg	4½	101	"
Dito in de Maats. van Weld. bij de Laney en Zn. Ao. 1851	4	59¾	"
Aand. in de gecedeerde Oost-Friesche Domeinen		f620.00	
Aand. in Assurantie-compagnien bij v. d. Broeke en Momma		370	pct.
Spengler en de Waal		216	"
Ten Sande en Jamman		257	"
Croese en Blancke		259	"
Lankhorst en Ravesteijn		159	"
J. Zuijderhoff en A. v. d. Poll		151	"
A. C. Bouman		18[illegible]	"
J. H. Lugt en H. Salm		140	"
A. van Bosse		171	"
Dito Societeit van Levensverzek., bij P. Langerhuizen, Ao. 1807	4	190	Exdiv.
BUITENLANDSCHE EFFECTEN.			
ENGELAND. Het divid. vervalt.			
Act. in de O. I. Comp. Jan. en Julij		222	pct.
Dito Bank . . . Apr. en Oct.		221	"
Gered. 3 pct. annuit. Apr. en Oct.		93¼	"
Gecons. 3 pct. dito Jan. en Julij		92¾	"
(Het L. st. te rek. à f 11.65)			

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	INT. PCT.	WAARDE.	
RUSLAND.			
Obligatien bij Hope en Comp. neg. 1798 en 1816	5	103¾	pct.
Dito bij dito, 1828 en 1829	5	[illegible]	"
1) Inschrijv. Grootb. in assign.	6	63½	"
1) Certificaten van dito, diverse admin., kant. te Amsterdam	6	64	"
1) (De roebel te rek. op 2 gld.)			
2) Inschrijv. en certific. in zilver	6	108	"
2) Do. en cert. do. Ao. 1831 en 1833	5	92¾	"
2) Certific. van dito, administr. Hamburg Ao. 1820	5	94	"
2) Do. van do., adm. Amsterdam	5	93	"
2) Obligatien van do., te Londen	5	96	"
2) Dito " " " dito	4½	93¾	"
2) Inschrijv. en certific. van dito bij Hope en Co. c. s.	4	85	"
2) Dito bij Stieglitz en Co.	4	84	"
2) Oblig. 5e serie Stieglitz a. 1854	5	94½	"
2) Dito 6e serie idem a. 1855	5	96½	"
2) Poolsche Schatkist-Oblig. Neg. 29 Febr. 1844	4	78	"
2) (De roebel te rek. op 2 gld.)			
Aand. Polen 1835 v. 500 fl. 4 pct.		f 154.00	
OOSTENRIJK.			
Obligatien op de Weener Bank, genegot. bij Goll en Comp.	5	[illegible]	pct.
Dito, bij idem	4½	65½	"
Dito, bij idem	4	63½	"
Dito, bij Osy en Zoon	5	78	"
Dito, bij idem	4	62	"
3) Dito, supplem. letter G. en O.	4	62	"
Certific. van Originele Weener Stadsbank oblig., bij Goll en Co.	2½	54	"
3) Obligatien, Weener Metalliek	5	75¾	"
3) Dito	4½	[illegible]	"
3) Dito	4	57	"
3) Dito	3	41½	"
3) Dito	2½	38½	"
3) Dito	1	15	"
3) Dito rente betaalb. te Amsterdam in zilver 1849, 1851-1854	5	86¼	"
3) Dito rente bet. Weenen spec.	5	77¾	"
3) (De Weener fl. te rek. op f 1.25 N.C.)			
Aand. Oostenr. nationale Bank te Weenen	3	f 1160.00	
Do. neg. 25 mill. groot W. fl. 500		" 1700.00	
Do. do., W. fl. 250		" 395.00	
Do. do. ao. 1854 W. fl. 250, 4 pc.		315.00	Exd.
FRANKRIJK.			
5) Inschrijving en certificaten	4½	84½	pct.
5) Dito en dito	3	64	"
Cert. v. actien Fransche Bank		f 1900.00	

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	INT. PCT.	WAARDE.	
BELGIE.			
4) Obligatien Negotiatie 1838	3	72	pct.
4) Dito, 1836	4	88½	"
4) (De franc te rek. op 47½ cts.)			
5) Inschrijving en certificaten	2½	52½	"
5) Obligatien	4½	91¾	"
5) (De franc te rek. op 50 cts.)			
PRUISSEN.			
Oblig. Neg. 1850, 1852 en 1854	4½	97	"
(De Thaler te rek. op f 1.80.)			
Aand. leening Ao. 1832 à Th. 50		f 400.00	
Id. Ao. 1854 à Th. 165 mr. à 3½ pct. losbaar met premie		306.00	Exd.
Aand. in de Pruissische Bank		f 2380.00	
SPANJE.			
6) Oblig. Ao. 1841 te Londen	3	41[illegible]	pct.
6) (De 25 Lst. te rek. op f 300 N.C.)			
7) Oblig. Binnenl. Schuld	3	38¼	"
7) Dito buitenl. uitgest. dito 3 pct. thans	1¼	24¾	"
7) Dito Amortisabele 2de kl.		5⅝	"
7) (De piast. te rek. op f 2.50 N.C.)			
PORTUGAL.			
8) Oblig. Ao. 1853 L. st. 100	3	45	"
8) Dito uitgestelde schuld		24½	"
8) Dito, Binnenl. Schuld (De 1000 M. Reis te rek. f 2.700.)	3	41	"
PAUSELIJKE STAAT.			
5) Obligatien geneg. te Parijs	5	80½	"
Certificaten bij J. van Beeck Vollenhoven, c. s.	5	76	"
(De scudi te rekenen op f 2.50)			
SARDINIE.			
8) Obligatien te Londen, 1851	5	86½	"
NAPELS.			
Cert. van 5 pcts. geconst. schuld, bij Lamaison en Bouwer	5	103	"
(De lire te rek. tegen 50 cts.)			
DENEMARKEN.			
Obligatien	4	93	"
Dito	3½	83	"
8) Dito genegotieerd te Londen	3	83	"
8) Dito dito 1849 en 1850	5	100	"
AMERIKA.			
8) Oblig. van de Citizens-bank in Louisiana Ao. 1836 en 1837	5	99	"

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	INT. PCT.	WAARDE.	
8) Oblig. van de Bank te Philadelphia, bij Rothschild		74	pct.
Aand. v. Am. fonds b. Hope l. A.		f 780.00	Exd.
Idem. idem. bij Hope l. B.		[illegible]	Exd.
9) Vereenigde Staten Cert. bij Hope en Co. losbaar na 1867	6	[illegible]	pct.
9) Pennsylvanie certific. bij id. losbaar na 1862	5	84½	"
9) Obligatie Illinois Centraal Spoorweg-maatschappij	7	95[illegible]	"
9) (De dollar te rek. op f 2.50.)			
MEXICO.			
8) Oblig. genegot. te Londen, geconverteerde, Ao. 1851	3	[illegible]	a)
BRAZILIE.			
8) Oblig. genegot. te Londen, bij Rothschild 1824, L. st. 100	5	98¾	"
8) Idem, L. st. 200	5	97¾	"
8) Dito dito bij J. L. Goldsmit, 1843, L. st. 100 en 200	5	[illegible]	"
8) Dito dito bij Samuel en Phillips, 1839, L. st. 100 en 200	5	97¼	"
8) Do. do. bij Rothschild, 1852	4½	96	"
ECUADOR.			
8) Obligatien 1855		[illegible]	
VENEZUELA.			
8) Obligatien 6 pct., thans	4¾	36	b)
8) Uitgestelde Schuld 5 pct. thans	2	14	c)
NIEUW GRENADA.			
8) Obligatien 6 pct., thans	3¼	21¾	d)
8) Uitgestelde Schuld		[illegible]	
PERU.			
8) Oblig. gen. te Londen	4½	75½	"
8) (Het L. st te rek. op f 12.)			

WISSELKOERSEN TER BEURZE VAN AMSTERDAM.

Parijs . . . Kt. f 55.87½ per 40 Kr. van [illegible]
Hamburg . " " 35.37½ " 40 M. Banco
Weenen . . 6/w. " 35.82½ " 40 fl. [illegible]
Lissabon . 3/m. " 40.00 " 40 Cruzados [illegible]
Napels . . 2/m. " 83.50 " 40 Duc. [illegible] 176 lire
Londen . . Kt. " 11.77½ " L. Sterling
St. Petersb. 3/m. " 1.82 " 1 Zilv. Roebel
Madrid . . 2/m. " 2.38 " 1 Piast. v. 20 Reaal de vellon

Amsterdam, dato als boven.

a) Onder den koopprijs begrepen 7 achterstallige coupons. *b)* Idem 19 coupons. *c)* Idem 9 coupons. *d)* Idem 7 coupons.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.